

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

**Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему: «Соціокультурний аспект тронних промов Єлизавети II у перекладі»**

Студентки групи МПа 54-22
факультету перекладознавства
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-
орієнтований переклад (англійська мова і
друга іноземна мова)
за спеціальністю 035 Філологія
Птащенко Маргарита Русланівна

Допущена до захисту
« ____ » _____ **2023 року**

Завідувач кафедри теорії і практики
перекладу з англійської мови
_____ доц. Мелько Х.Б.
(підпис) (ПІБ)

Науковий керівник:
доктор філологічних наук,
Доцент Козяревич-Зозуля Ліана Василівна

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка:СКТС _____

Київ – 2023

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Department of Theory and Practice of Translation from the English Language

Master Degree Thesis in Translation Studies

under the title: “Socio-cultural aspect of the throne speeches of Elizabeth II in translation”

Group MPa 54-22
School of translation studies
Educational Programme Translation
Studies: Specialized Translation
(English and Second Foreign Language)
Majoring 035 Philology
Marharyta R. Ptashchenko

Research supervisor:
L.V. Kozarevych-Zozylya
Doctor of Philology

Kyiv – 2023

Київський національний лінгвістичний університет

Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства

студента(ки) 5 курсу МРа 54-22 групи факультету перекладознавства КНЛУ

Птащенко Маргарита Русланівна

(ПІБ студента)

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Тема роботи «Соціокультурний аспект тронних промов Єлизавети II у перекладі»

Науковий керівник Доцент Козяревич-Зозуля Ліана Василівна

Дата видачі завдання “10” вересня 2021р.

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2022 р.	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2022 р.	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2022р.	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2023 р.	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2023р.	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2023 р.	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедру	07 жовтня 2023 р.	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Жовтень 2023 р.	
9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2023 р.	

Науковий керівник _____ (підпис)

Студент _____ (підпис)

**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студента(ки) **5 курсу групи МРа 54-22 факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)**

_____ **Птащенко Маргарита Русланівна** _____

(ПІБ студента)

за темою **«Соціокультурний аспект тронних промов Єлизавети II у перекладі»**

Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити ✓ або +)		
1.	Наявність основних структурних компонентів	☐ усі компоненти присутні , ☐ один компонент відсутній ☐ декілька компонентів відсутні
2.	Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ незначні помилки в оформленні ☐ оформлення неправильне
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам

Особиста думка керівника _____

_____
_____
_____
_____

Кваліфікаційна робота _____ може бути (не може бути)

(ПІБ студента)

рекомендована до захисту

(_____)

(підпис керівника)

(ПІБ керівника)

” ____ ” _____ 2023 рік

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

студента(ки) 5 курсу групи МРа 54-22 факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Птащенко Маргарита Русланівна

(ПІБ студента)

за темою «Соціокультурний аспект тронних промов Єлизавети II у перекладі»

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи — загалом 10 балів (усі компоненти присутні – 10, один компонент відсутній – 5, декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи — загалом 10 балів (повна відповідність – 10, поодинокі огріхи у форматуванні – 8, незначні помилки в оформленні – 6, значні помилки в оформленні – 4, оформлення переважно не відповідає вимогам – 0)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10, поодинокі огріхи стилістичного характеру – 8, несуттєві помилки у формулюваннях – 6, суттєві помилки у формулюваннях – 4, не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10, несуттєві помилки у формулюваннях – 8, недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 6, відсутній критичний аналіз наукових праць – 4, не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням — загалом 10 балів (повна відповідність – 10, несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8, несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 6, суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4, відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10, несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8, несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 6, суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 4, відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження — загалом 10 балів (повна відповідність – 10, несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8, неповне висвітлення результатів дослідження – 6, часткове висвітлення результатів дослідження – 4, не відповідає результатам дослідження – 0)	

Усього набрано балів: _____

_____
(ПІБ рецензента)

_____
(підпис рецензента)

” ” _____ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	1
РОЗДІЛ 1	4
СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ ТРОННИХ ПРОМОВ ЄЛИЗАВЕТИ ІІ	4
1.1 Жанр тронних промов	4
1.2 Тронні промови в аспекті лінгвокультурології	10
1.3. Особливості перекладу тронних промов	17
РОЗДІЛ 2	26
ТИПОЛОГІЯ І ФУНКЦІЇ ТРОННИХ ПРОМОВ	26
2.2. Структурні моделі тронних промов Єлизавети ІІ	33
2.3 Прагматичний потенціал тронних промов	38
РОЗДІЛ 3	43
ВІДТВОРЕННЯ ТРОННИХ ПРОМОВ ЄЛИЗАВЕТИ ІІ	43
3.1 Способи еквівалентного відтворення українською мовою тронних промов Єлизавети ІІ	43
3.2 Застосування лексичних трансформації для збереження прагматичних функцій усталених порівнянь у перекладі текстів англомовного дискурсу	49
Застосування граматичних для збереження прагматичних функцій усталених порівнянь у перекладі текстів англомовного дискурсу	52
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	71
СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	75

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ 76

ДОДАТОК 77

Додаток А 104

Н
У
Р
Е
Р
Л
І
Н
К

\
І

"

—

Т
О
С
1
4
8
9
7
8
0
2
7
"

..... 105

ВСТУП

На сучасному етапі існування людство активно розвивається у трьох напрямках: економіка, релігія та політика. Кожна сфера має своє важливе значення для існування людства, особливо політика. Щоб донести потрібну інформацію людству політики виступають з промовами, а задля поширення свого тесту використовують перекладачів. Класичні дослідження у цій галузі включають роботи таких авторів, як Теун А. ван Дейк, Юрген Хабермас, Ролан Барт, Мішель Фуко, Норман Ферклоу, П'єр Серіо, Олександр Баранов, Олесь Шейгал, Георгій Почепцов та інших видатних дослідників [11 : 98].

Метою наукового дослідження є проаналізувати соціокультурні особливості, які виникають при перекладі тронних промов з англійської мови українською та виокремити основні.

Об'єктом дослідження є тронні промови королеви Єлизавети II, перекладені з англійської мови українською.

Предметом дослідження є соціокультурні особливості перекладу тронних промов з англійської мови українською.

Теоретико-методологічну основу наукового дослідження становлять роботи Норман Ферклоу, П'єр Серіо, Олександр Баранов, Олесь Шейгал та інших вчених.

Актуальність дослідження полягає у недостатньому вивченні лексико-стилістичних особливостей перекладу тронних промов королеви Єлизавети II з англійської мови українською.

Для досягнення поставленої мети слід виконати такі **завдання**:

- дослідити тексти тронних промов, надати визначення;
- визначити їх лексико-стилістичні особливості;
- провести аналіз лексичних та стилістичних перекладацьких трансформацій на матеріалі текстів тронних промов.

Апробація результатів дослідження. Результати цього дослідження були представлені на пленарному засіданні Міжнародної науково-практичної відеоконференції "AD ORBEM PER LINGUAS. ДО СВІТУ ЧЕРЕЗ МОВИ". На

цій конференції результати були обговорені та також показані за допомогою презентації в PowerPoint.

Методи використані у роботі: аналіз — метод, який полягає в розчленуванні цілого на частини з метою вивчення їхньої структури, взаємозв'язків і закономірностей. У кваліфікаційній роботі аналіз був використаний для дослідження змісту тронних промов королеви Єлизавети II, їхньої структури, тематики та риторики. Порівняння — метод, який полягає в зіставленні двох або більше об'єктів з метою виявлення їхніх подібностей і відмінностей. У кваліфікаційній роботі порівняння було використано для узагальнення — метод, який полягає в об'єднанні окремих фактів, явищ або суджень у загальні закономірності. У кваліфікаційній роботі узагальнення було використано для формулювання висновків про характер тронних промов королеви Єлизавети II та їхню роль у британському суспільстві.

Матеріалом дослідження є матеріал тронних промов королеви Єлизавети II, вибрані з промов 2019 року, присвячені темі Covid-19 та виходу Великої Британії з Європейського союзу.

Наукова новизна роботи полягає в описанні лінгвокультурних особистостей перекладу тронних промов королеви Єлизавети II. У роботі запропонований аналіз перекладацьких трансформацій, використаних при перекладі тронних промов королеви Єлизавети II.

Теоретична значущість дослідження полягає у подальшому дослідженні саме культурологічних особливостей функціонування тронних промов королеви Єлизавети II.

Практична цінність роботи полягає в тому, що викладений в ній аналіз соціокультурних аспектів може знайти застосування у подальшому дослідженні особливостей та труднощів перекладу тронних промов королеви Єлизавети II. Робота складається із вступу, двох розділів, висновків і переліку використаної літератури.

У вступі визначається мета й завдання дослідження, описується актуальність, наукова новизна, теоретична значимість і практична цінність роботи, визначається предмет і об'єкт дослідження.

У першому розділі досліджується поняття тронних промов, розглядаються її лексико-стилістичні особливості та соціокультурний аспект тронних промов у перекладі

У другому розділі проаналізована типологія і функції тронних промов.

У третьому розділі проаналізовані лексичні та граматичні трансформації, які були застосовані при перекладі тронних промов. Проаналізовано 100(сто)

У висновках підсумовуються результати, отримані в ході написання наукової роботи, і визначаються перспективи подальшого вивчення цієї проблематики.

До роботи також додається список використаних джерел та додатки.

Р
А
С
Е
\
М
Е
Р
G
Е
Е
О
R
М
А
Т

РОЗДІЛ 1

СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ ТРОННИХ ПРОМОВ ЄЛИЗАВЕТИ ІІ

1.1 Жанр тронних промов

\

*

В світі великої політики та історії, жанр тронних промов виявляється надзвичайно важливим і невід'ємним елементом взаєморозуміння між владою та суспільством. Цей жанр витонченої риторики не лише оголошує позиції правителів, але й стає важливим інструментом впливу на громадян та формування загальнонаціональних цінностей. Цей жанр виступає перед нами як своєрідне вікно в політичну душу правителів, дозволяючи нам краще зрозуміти їхні переконання, цілі та амбіції. Він є не лише мовним твором, але й важливим історичним свідченням того часу, пам'ятником політичної епохи та її основних викликів.

Тронні промови є не тільки зразками витонченої риторики, але й ключовим інструментом в комунікації між главою держави та громадянами. Їх важливість полягає в тому, що вони відображають не лише погляди та переконання монарха чи керівника держави, а й віддзеркалюють загальні стратегічні завдання та політичні пріоритети суспільства. В цьому розділі ми докладно розглянемо особливості структури, мовної палітри та стратегій переконання, що характеризують цей важливий жанр публічних виступів.

Тронну промову визначають як майстерно спрямовану кампанію, яка вимагає довготривалої та ретельної підготовки. Це складний процес, оскільки її мета – не лише доставити інформацію суспільству про певну галузь економіки, політики чи суспільного життя [1 : 45]. Набагато важливіше досягти взаєморозуміння з аудиторією, переконати своїх громадян у правильності обраного шляху та завоювати їхню підтримку.

Зрештою політики зазвичай використовують такий інструмент, як політична промова, задля досягнення поставлених цілей. Це передбачений і досліджений виступ із гострою політичною акцентуацією, що включає в себе як

позитивні, так і негативні оцінки, добре обґрунтовані аргументи, конкретні факти, а також плани та перспективу політичних змін.

Також промова може приймати форму парламентського виступу. Мета якого полягає в переконанні аудиторії в цілком обґрунтованій придатності певної ідеї та набору заходів. Для цього використовуються оригінальні пропозиції, неочікувані думки та емоційний виклад. Гнучкість реагування на обставини та вміння відзначати "рамки" мовного етикету – також основоположними складовими успішного виступу [10 : 235].

Телевізійні політичні промови нерідко стають відображенням важливих подій суспільно-політичного життя, зокрема виборів до органів державної влади. Ці промови завжди впливають на різні сфери глядача : інтелектуальну, емоційну. Слід відзначити, що у тронних промовах часто наводяться цитати програмних документів, таких як партійні платформи чи маніфести руху, а також інші авторитетні тексти, наприклад, промови визначних політиків. Варто врахувати, що текст програмної промови з актуальних політичних тем часто виступає у вигляді виступу політика перед конкретною аудиторією. При цьому, усний публічний виступ визначається тими ж функціональними параметрами, цілями і завданнями соціальної комунікації, що й письмовий стиль [8 : 23 – 29].

Виступи та промови політиків визначаються як публічні, а також мають декілька різновидів таких красномовств, таких як: політичне, наукове, адміністративне та юридичне. Основи теорії політичного дискурсу були закладені вченими з Кембриджського та Оксфордського університетів у 1950–х роках. Класичні дослідження у цій галузі включають роботи таких авторів, як Теун А. ван Дейк, Юрген Хабермас, Ролан Барт, Мішель Фуко, Норман Ферклоу, П'єр Серіо, Олександр Баранов, Олесь Шейгал, Георгій Почепцов та інших видатних дослідників [11 : 98].

Ці вчені внесли значний внесок у розвиток теорії політичного дискурсу, досліджуючи як мовні аспекти політичних процесів, так і їхні соціокультурні та філософські виміри. Вони аналізували різні аспекти політичного спілкування, включаючи вживання мови, публічні виступи, комунікацію у мас-медіа та в

соціальних мережах. Дослідження сприяли розумінню того, як політичний дискурс впливає на формування громадської думки, створення політичних ідентичностей та прийняття рішень в політиці. Вони також допомогли розкрити важливі аспекти влади, контролю над інформацією та маніпуляції громадською думкою через мовні засоби.

Промови поважних людей завжди мали велике значення для конкретного народу. Частина людей сприймали їх, як традиція, для інших — гарний привід дізнатися новини і плани на майбутнє. В наш час промови президентів мають велике значення, адже від цього залежить що буде завтра. В своїх промовах вони намагаються заспокоїти народ країни або навпаки підштовхнути до змін.

Політики використовують будь-яку подію та привід. Щоб висвітлити конкретну інформацію та вплинути на розум, почуття та волю слухачів, існують різні типи промов. Серед них можна виділити ділові, мітингові, ювілейні та інші. Ділова промова відрізняється суворістю в вираженні емоцій, акцентом на логічний, а не емоційний вплив та обґрунтованістю. Також кожна промова є спілкуванням, яке має три основні складові: автор, аудиторія, промова. Ці складові взаємодіють між собою та виконують головну мету [2: 217].

Ділові промови відрізняються від інших типів промов тим, що в них важливіше логічний, ніж емоційний вплив. Промовець повинен бути стриманим у проявах емоцій і використовувати аргументи, щоб переконати аудиторію. Кожна промова — це спілкування між трьома сторонами: автором, аудиторією та самим текстом. Ці сторони взаємодіють між собою, щоб досягти певної мети. Головна мета громадських виступів полягає у впливі на слухачів. Щоб досягти цієї мети, промови повинні відповідати таким критеріям:

2. Об'ємна інформація: наповнення виступу багатим та насиченим матеріалом з точним розкриттям теми, особливо різних аспектів пов'язаних з тематикою.

3. Логічність: кожна частина повинна впливати з попередньої, забезпечуючи послідовний розвиток думки, без втрачання головного сенсу.

4. Чіткість і точність: використання загальновідомих та літературних слів,

уникання зайвих, невизначених та двозначних висловів, особливо увагу приділяють використанню формального варіанту слів.

5. Простота і зрозумілість: використання доступної мови, уникання складних термінів та надмірних наукових висловів.

6. Стислість: уникання другорядних деталей, спрощення повідомлення, якщо це можливо без втрати суті.

7. Емоційність та наочність: використання прикладів, досвіду аудиторії та наочних матеріалів для активізації емоційного сприйняття.

8. Жвавість викладу: виразність, відсутність шаблонних висловів та використання яскравих виразів.

9. Доречність: врахування цілей та особливостей аудиторії, адаптація під конкретного слухача та звертаючи увагу на всі ситуації в суспільстві [2 : 16 – 18].

Виокремлюють такі види промов: мітингова, агітаційна. [16 : 119].
Мітингова промова завжди стає особливим моментом, де оратор стає голосом народу, висловлюючи загальну турботу про суспільні проблеми. [16 : 130].

Мітинговою промовою вважають короткий, емоційний виступ, який має миттєво вразити аудиторію. Ефективність мітингової промови залежить від багатьох факторів, включаючи зміст, стиль оратора, використання засобів комунікації та вміння імпровізувати. Прониклива, стримана, але емоційно насичена промова, виголошена актуально та професійно, є потужним інструментом впливу на свідомість аудиторії. [26 : 18] Мітингова промова, яка є проникливою, стриманою, але емоційною, актуальною та професійно виголошеною, є потужним інструментом впливу на свідомість аудиторії.

Агітаційна промова властива практично усім елементам мітингового виступу. Займаючись актуальними суспільно–політичними питаннями та активно впливаючи на свідомість, оратор намагається вплинути на слухача, надихаючи його на конкретні дії та визначаючи необхідність прийняття певної громадянської позиції, зміни поглядів або формування нових.

В агітаційній промові зазвичай розглядають і роз'яснюють певні питання, пропагують ідеї, переконання та теорії. Основна мета будь-якої агітаційної

промови – це не просто надати відомості, а зробити це так, щоб це захопило аудиторію [22 : 5].

Тронну промова вважають заходом у деяких монархіях, під час якого правлячий суверен або його представник зачитує заздалегідь підготовлену промову членам законодавчого органу країни при відкритті сесії, в якій викладається порядок денний уряду та основні напрямки роботи на майбутню сесію, Монарх оголошує перерву в роботі та розпускає Парламент. У звичайному порядку, вона розпочинає нову сесію Парламенту тронною промовою, яку для неї складає уряд. Ця промова визначає програму уряду [6 : 45].

Оскільки королева "править, а не керує", її тронна промова відображає не тільки її особисті переконання, а й політику партії чи партій, що перебувають при владі. Зміст виступу формує Кабінет міністрів, і королева не може вносити до нього жодних змін.

Тронна промова королеви існує як своєрідне відображення об'єднуючої ролі, яку вона виконує в суспільстві [28 : 46]. Вона є символом єдності та стабільності, який сприяє зміцненню національного духу. Однак, незважаючи на це, королева виявляє повагу до демократичних принципів та дотримується конституційних обов'язків.

Такий підхід підкреслює важливість інституційної стійкості та розмежування владних повноважень, що є важливим аспектом британської політичної системи. Крім того, це підкреслює роль королеви як представника нації, яка стоїть вище партійних інтересів.

Отже, тронна промова королеви втілює важливі принципи конституційної монархії, де обов'язки та відповідальність передусім лежать на обраних представниках народу. Теорії та уявлення про мову завжди привертали увагу соціолінгвістів, оскільки вони відображають соціокультурний контекст, в якому використовується мова, а також конкретні соціокультурні обставини та підтримку різних ідей.

Відповідно до монаршої доктрини, монарх є главою держави та джерелом суверенітету, він посідає юридично перше місце в системі державних органів. В

Р
А
Е
Б
Великобританії існує кастильська система спадкоємності трону, згідно з якою право на престол передається старшому синові колишнього монарха, а в разі його відсутності – старшій дочці.

Промова Королеви береться за основу та стає центральним моментом урочистого відкриття Парламенту, яке відбувається при кожному новому зборі Парламенту після загальних виборів, а також на початку кожної парламентської сесії. Лише монарх може призвати Парламент до засідання, і жодна справа не може бути розглянута, поки Королева не прочитає свою промову. Хоча промову виголошує сама Королева, її зміст формує уряд і затверджує Кабінет міністрів. У ній викладається політика уряду та законодавча програма на нову парламентську сесію.

Промова Королеви під час відкриття Парламенту є незамінною не лише для встановлення політичної повноцінності нового збору Парламенту, але і для визначення ключових пріоритетів та завдань, які будуть вирішуватися протягом парламентської сесії. Це своєрідна "дорожня карта" для законодавчих ініціатив та реформ, які можуть вплинути на життя громадян [44].

Ця промова відображає важливість співпраці між монархом та урядом. Хоча промова готується урядом, вона виголошується самою Королевою, що вказує на рівень довіри та партнерства між двома гілками влади. Крім того, ця урочиста подія має символічне значення для нації, що підкреслює єдність та стабільність уряду перед обличчям суспільних викликів та завдань. [46]. Аналіз політичних промов стає все більш актуальним для лінгвістів. Політична промова слугує публічним виступом перед конкретною аудиторією, що відбувається в певний момент часу та в певних обставинах. Вона має на меті вирішення актуальних суспільних питань та надання рекомендацій щодо їх вирішення. Головною метою такого виступу є переконати слухачів та впливати на конкретну аудиторію

Важливим аспектом політичного дискурсу є його функція політичної пропаганди, переконання та впливу на громадську думку. Лінгвістично, дискурс представляє собою процес живого вербального спілкування, яке часто

Р
А
Є
Е
Г
Відрізняється від стандартного писемного мовлення. Одночасно, дискурс є важливим аспектом соціокультурної взаємодії, що включає в себе інтереси, цілі, стилі та формування суспільної думки, яке є важливим для автора дискурсу.

Політичні промови є ключовим інструментом впливу на громадську думку та формування публічної думки. Вони можуть суттєво впливати на переконання та перспективи аудиторії, а також сприяти формуванню певних поглядів та установок. У зв'язку з цим, аналіз політичних промов набуває все більшої цікавості для лінгвістів, оскільки це дозволяє розкрити впливові стратегії та стилі політичного мовлення.[51:33]

Значущим аспектом політичного дискурсу є його роль у політичній пропаганді та переконанні громадськості [31 : 139 – 148]. Дискурс з лінгвістичної точки зору, може бути ключовим елементом соціокультурної взаємодії, що враховує інтереси та цілі суспільства, а також формує громадську думку та аспекти, які є надзвичайно важливими для автора дискурсу. Політичні промови є потужним інструментом впливу на громадську думку та формування публічної думки. Вони можуть використовуватися для пропаганди певних ідей або переконань, а також для формування публічної думки. Лінгвістичний аналіз політичних промов дозволяє розкрити впливові стратегії та стилі політичного мовлення, які використовуються для досягнення цих цілей. Ось кілька конкретних прикладів того, як політичні промови можуть впливати на громадську думку: Лінгвістичний аналіз політичних промов може допомогти нам краще зрозуміти, як ці промови впливають на громадську думку. Це може бути зроблено за допомогою таких методів, як аналіз лексики, граматики та стилю. Лінгвістичний аналіз політичних промов є важливим інструментом для розуміння того, як працює політичний дискурс. Він може допомогти нам краще зрозуміти, як політичні промови впливають на громадську думку та формують публічну думку.[23 : 21]

1.2 Тронні промови в аспекті лінгвокультурології

З появою тронних промов в політичному дискурсі відкривається надзвичайно цікаве поле для вивчення, аналізу та розуміння взаємозв'язку мови та культури. Цей жанр публічних виступів виявляється невід'ємною складовою лінгвокультурного простору, де кожне слово, кожна висловлювана думка та кожна вибрана мовна конструкція наділені особливим смислом та значущістю. Тронні промови, як невід'ємна складова політичного дискурсу, відкривають перед нами унікальну можливість дослідити вплив мови на формування та вираження культурних цінностей та ідеалів. Аналізуючи цей особливий жанр виступів через призму лінгвокультурології, ми отримуємо можливість розкрити глибокі зв'язки між мовними конструкціями та культурним контекстом епохи, якій вони були виголошені.

Лінгвокультурологія як феноменальна галузь науки сформувалася на основі лінгвістики та культурології. Вона досліджує вияви культури, які втілені та закріплені в мові. Ця наука сприяє розкриттю та розумінню тих унікальних аспектів, які віддзеркалюють дух та спосіб життя певного народу. Дослідження тронних промов в аспекті лінгвокультурології дозволяє нам краще розуміти взаємозв'язок мови та культури, виявляючи, як вони спільно формують колективну свідомість та культурний ландшафт суспільства. Отже, приступимо до аналізу цього захоплюючого аспекту політичної риторики.

Одним із ключових завдань цієї галузі є вираження культурної вагомості мовного виразу, або, як його ще називають, "культурного коду". Його можливо визначити через порівняння прототипічної ситуації фразеологічного виразу чи іншої мовної одиниці з її символічним тлумаченням та тими культурними концепціями, які відомі або можуть бути пропоновані мовцям лінгвістом. Отже, виникає можливість розкрити глибокі зв'язки між мовою та культурою, розширюючи наше розуміння світу.

Усе це робить лінгвокультурологію важливим інструментом для вивчення культурного різноманіття та взаєморозуміння між різними національностями. Ця галузь допомагає нам не лише розуміти мову як комунікаційний засіб, але й сприяє проникненню в глибини культурних контекстів та традицій." [5 : 10 – 11].

Р
А
О
Б
Ю
Ця наука тісно пов'язана з культурною антропологією, історією, етнографією, фольклором, фразеологією, археологією, етнолінгвістикою (наукою про взаємодію мовних, етнокультурних та етнопсихологічних чинників в еволюції та функціонуванні мови), соціальною психологією, політологією тощо. Сюди ж можна віднести соціолінгвістику, яка досліджує питання взаємозв'язку мови і культури, оскільки в мовленні різних соціальних груп спостерігаються специфічні культурні аспекти [41].

У деяких монархіях тронна промова стоїть на одному ряду з заходами, під час яких правлячий суверен або його представник зачитує заздалегідь підготовлену промову членам законодавчого органу країни при відкритті сесії, в якій викладається порядок денний уряду та основні напрямки роботи на майбутню сесію. "Корона – в – Парламенті", або від імені правлячого монарха "Король-у-Парламенті" або "Королева-у-Парламенті". Це офіційна назва британської системи законодавства та джерела державної влади (суверена) в рамках Вестмінстерської системи урядування.

Термін "Корона – в – Парламенті" має своє коріння у концепції "злиття повноважень". Це вважається ключовим елементом Вестмінстерської системи, що була розроблена в Англії, і використовується як в межах Співдружності, так і за її межами. Злиття повноважень означає, що виконавча та законодавча гілки державної влади є об'єднаними і спільно працюють, відмінно від римсько – германських країн, де була запроваджена концепція розділу влади.[43]

"Корона – в – Парламенті" передбачає, що законодавча влада спільно належить Монарху (Королю чи Королеві) та обом палатам Парламенту – Палаті Лордів та Палаті Громад. Більшість членів Палати Громад, зазвичай, підтримує партію, яка перебуває при владі, та має найвагомішу політичну впливовість. Монарх, керуючись порадами уряду, має схвалювати всі законопроекти. Після надання Королівської санкції (згоди) законопроект набуває сили закону – парламентського акту.

Щорічно під час урочистої церемонії відкриття нового сесійного скликання Парламенту відбувається подія під назвою "Королева – в –

Р
А
Е
М
Е
Р
G
У
Е
О
К
М
А
Т

Парламенті". На цей момент Королева особисто прибуває до Парламенту та виголошує тронну промову, звернену до обох палат. У цьому виступі, складеному Урядом, міститься пропозиції щодо роботи Парламенту на майбутню сесію та перелік законопроектів, які пропонується розглянути та прийняти. У своїй тронній промові Королева традиційно використовує вислів "мій Уряд", англійський аналог якого — "my government". Перед тим, як розпочати свою роботу, Парламент чекає на цей виступ.

Щороку (з незначними винятками), саме королева відкривала сесію парламенту. Монарха, пройшовши до Вестмінстерського палацу, супроводжували королівські гвардійці з алебардами та ліхтарями, особливо увагу звертаючи на підвали — на знак пам'яті про розкриття Порохової змови 1605 року. Єлизавета II прибувала до будівлі на кареті, супроводжена кінною гвардією, та входила всередину через окремі ворота. Урочисте відкриття відбувалося в залі засідань Палати лордів, оскільки до Палати громад королеві вхід був суворо заборонений.

Депутатів останнього на цю урочистість кликав спеціальний пристав. Зазвичай його прихід передували три постукування у двері, які потім мали бути зачинені. Це було символом незалежності нижньої, але необхідної, палати британського парламенту. Коли всі міністри збиралися разом, королева виголошувала тронну промову, в якій визначала головні завдання уряду на найближчий рік. Проте текст цієї промови готував прем'єр-міністр, тож королеві фактично припадала роль дуже поважного диктора. [46]

(2) *My government's priority is to deliver a national recovery from the pandemic that makes the United Kingdom stronger, healthier, and more prosperous than before.*
— *Пріоритет мого уряду — забезпечити національне відновлення після пандемії, завдяки якому Сполучене Королівство стане сильнішим, здоровішим і більш процвітаючим, ніж раніше. [UE, URL].*

У всіх її виступах характерною рисою є відсутність привітання та звернення на початку промови. Наприклад, після смерті принцеси Діани, вона розпочала свою промову таким чином: «*Since last Sunday's dreadful news we have*

seen, throughout Britain and around the world, an overwhelming expression of sadness at Diana's death. – Після жахливих новин минулої неділі ми стали свідками переважного вираження печалі з приводу смерті Діани у Великій Британії та в усьому світі.» [52].

Можна помітити, що королева звертається до народу у ролі їхньої бабусі « So what I say to you now, as your Queen and as a grandmother, I say from my heart – Те, що я кажу вам зараз, як ваша королева і як бабуся, я кажу від щирого серця.» [UE, URL].

Ситуації під час яких промова була винесена впливають на використовувану лексику. Промови також містили у собі слова описуючі почуття народу та ставлення королеви до події, наприклад, такі слова були використані у промові після смерті: *a devastating loss* (руйнівна втрата), *grief* (горе), *dreadful news* (жахливі новини), *an initial shock* (початковий шок). Але вона також говорить про те, що важливо віддати належне (*to pay tribute to*) покійній, примиритися (*to come to terms with*) з втратою і віддати дані поваги (*to pay smb respects*).

Лінгвокультурні та лінгвокраїнознавчі дослідники вивчають лінгвістичні одиниці, що віддзеркалюють культуру та історію конкретного етносу. Вони ілюструють важливу роль, яку виконує мова у збагаченні культурно-інформаційного простору. Серед лексичних одиниць особливу увагу приділяють реаліям, які відображають унікальні особливості кожної культури. Це слова, що називають події, установи, звичаї, традиції, предмети, особливості природи, твори мистецтва, історичних особистостей та інші явища, які не мають аналогів в інших культурах. Для розуміння реалій часто потрібні додаткові знання або пояснення. [35].

Вивчаючи лінгвокультурології ми використовуємо одиниці мови, як предмет вивчення. Вони відображені в культурі у вигляді символічних і метафоричних значень і які узагальнюють плоди людської діяльності та мислення, що містяться в художніх текстах, фразеології, ідіомах, метафорах, міфах, легендах, ритуалах, різних дискурсах тощо. При цьому варто зазначити,

що одна й та сама лінгвокультурна одиниця може функціонувати як фразеології, так і в релігійному дискурсі чи поезії. Слід мати на увазі, що мовні одиниці можуть мати невизначений характер.

Об'єктом аналізу можуть стати також слова та вирази, що є об'єктом вивчення країнознавства. Це, в основному, лексика, що використовується для позначення культурно-специфічних явищ. Також важливими об'єктами дослідження є архетипи, що можуть бути основними образами, сюжетами або мотивами, що часто використовуються в літературних творах. Крім того, реконструйовані мовні форми, які є джерелом для виникнення інших слів споріднених мовах, також можуть бути предметом дослідження в цій галузі.

Оскільки лінгвокультурологія має справу з ціннісно-сенсовими елементами мови, то її предметом є метафори, порівняння, тропи, слова-символи, фразеологізми та подібні мовні одиниці. Наприклад, метафора пов'язана зі світоглядом носіїв мови, їх сприйняттям життя і сформованою системою оцінок. Придумуючи нові метафори, людина порівнює різні сутності речей, і таким чином використовує набуті знання стосовно нового сприйняття. Іншими словами, метафора – це спосіб пізнання світу, при якому нове поняття осмислюється шляхом порівняння його з уже відомим поняттям [7 : 314].

Лінгвокультурологія досліджує вплив культурних факторів на формування та розвиток мови. Це включає аналіз способів, якими мова відображає та відтворює культурні цінності, уявлення, традиції та інші аспекти суспільного життя. Метафори, одна з ключових об'єктів вивчення лінгвокультурології, є не лише лінгвістичними конструкціями, але й важливими засобами культурного вираження. Вони відображають уявлення та асоціації, що притаманні конкретній культурі.

Крім того, вивчення архетипів, основних образів та сюжетів, що часто повторюються у тронних промовах, дозволяє розуміти глибинні культурні стереотипи та уявлення, що лежать в основі менталітету певного народу. Як один з важливих напрямків у лінгвокультурології ми беремо дослідження реконструйованих мовних форм. Це надає можливість прослідкувати етапи

Р
А
G
Е
Еволюції мови та її взаємозв'язок з культурними та історичними змінами.

Лінгвокультурологічний аналіз тронної промови це метод аналізу, спрямований на вивчення мовних засобів різних рівнів у системі політичних і публіцистичних текстів із функціонального погляду їхньої відповідності сенсу висловлення, впливу на аудиторію, а також індивідуальному стилю мовця. Цей метод передбачає аналіз тексту з точки зору того, як мовні засоби використовуються для передачі певної ідеї або теми з метою впливу на громадську думку. Також лінгвокультурологічний аналіз сприяє розвитку культурної рефлексії та здатності розуміти стійкі культурні сенси [19: 146].

Можна зазначити, що тронні промови в лінгвокультурології репрезентують традиції та культуру країни оратора, промова складається з виразів, емоцій, притаманних лише одному народу. Тронні промови складають велику частину культурної спадщини країни і можуть впливати на формування думок та поглядів аудиторії. Відносно нова наука допомагає суспільству розглядати промову з різних ракурсів, надаючи можливість сприймати її у новому світлі. В усних виступах спостерігається часте використання метафор. Наприклад,

(56) *...resident European citizens, who have built their lives in* — громадян-резидентів, які пов'язали свою долю зі *Сполученим Королівством [UE, URL]*.

У політичному контексті вони додають емоційності та виразності політичним заявам, збагачуючи стиль промови. Крім того, розрізняючи мову політики та мову в політиці. Це стосується і вибору текстів для аналізу. Широкий підхід базується на вивченні всіх матеріалів, присвячених політичним темам. У вузькому підході аналізуються виключно промови, створені політиками, розглядаючи їх як складову "мови в політиці" або інституційної мови.

Тронні промови вирізняються особливою структурою, в якій використовуються різноманітні лінгвістичні засоби для надання висловлюванню емоційного та семантичного навантаження. У цих виступах часто спостерігаються елементи градації, інверсії, антитези, а також риторичні запитання та запитально-відповідні конструкції речень. Важливу роль вони

Р
А
С
Б
\

відіграють у наданні урочистості та влучності промові. Крім цього, важливим аспектом є використання термінів, пов'язаних з військовою та економічною сферами (*responsible fiscal strategy, an independent body to investigate serious healthcare incidents.*) що надає промові додаткового змісту.

*

1.3. Особливості перекладу тронних промов

М
Е
Р
G
Ж
Е
O
K
M
A
I

Мистецтво перекладу виявляється надзвичайно складним завданням, особливо коли йдеться про високостильні, важливі політичні виступи, такі як тронні промови. Переклад тронних промов ставить перед собою низку унікальних завдань та вимог. Вірність оригіналу, збереження стилю та врахування культурних аспектів є лише кількома з найважливіших аспектів цього складного процесу. Крім того, важливо врахувати специфіку мовних засобів та риторичних фігур, які часто використовуються в тронних промовах.

Мова тронних промов є не тільки засобом передачі інформації, але й важливим засобом впливу на аудиторію, формування її ставлення до подій та особистостей. Особливо важливою стає мета передачі емоцій та ідеалів в таких виступах, оскільки вони є ключовими для формування національного духу та ідентичності. При перекладі тронних промов важливо зберегти цей вплив та сутність оригіналу. Перекладач має вміло враховувати культурні та історичні нюанси, що можуть відігравати вагому роль у розумінні промови в іншій культурі також важливим є вибір лексичних та граматичних конструкцій, адаптації культурних аспектів та інших аспектів перекладу, щоб досягти найвищого ступеня точності та адекватності. [48 : 5]

Мета перекладу політичного дискурсу — викликати у читача, який володіє іншою мовою, таку ж реакцію, що й у читача оригіналу. Проте, переклад політичного дискурсу — це завдання, що потребує специфічних навичок, оскільки він ґрунтується на цінностях, що можуть бути актуальними лише в конкретній культурі [13: 220]. Перекладач повинен коректно сприймати вихідний текст та знаходити способи передачі його функції, прагматичного

сенсу та емоційного навантаження. Національно-специфічні особливості умовності мовлення конкретних політиків, авторські метафори та ідіоми, які підкреслюють національний колорит політичного дискурсу, можуть стати особливим викликом для перекладу. [20 : 62].

Тронні промови відзначаються відсутністю логічної структурності. Часто вони оперують мовними шаблонами та стереотипами. Неактуальні вислови замінюються умовними, або навіть абстрактними фразами, що не несуть чіткого значення. У політичній мові промови віддають перевагу коментуванню, а не наданню об'єктивної інформації. Важливим аспектом є те, що аргументація переважно спрямована на емоції, а не на раціональне переконання [8 : 22 – 23]. Для відтворення культурно-специфічних аспектів та відображення конкретної культурної моделі під час перекладу, перекладачі можуть використовувати такі методи:

- Опущення: виключення або скорочення частини оригінального тексту;

— *Мої міністри стежитимуть за перебігом найшвидшого в історії збільшення фінансування досліджень і ухвалють закони для створення агентства з наукових досліджень* [UE,URL].

- Розширення: надання відкритої інформації, яка може бути прихована в оригіналі, або прямо в основному тексті перекладу, або у додаткових коментарях чи глосарії;

M

e

a

s

u

r

e

s

w

i

l

- Екзотика: заміна діалекту, незрозумілих слів тощо в оригінальному тексті більш простими еквівалентами в перекладі (іноді такі вирази позначаються курсивом або підкресленням);

- Оновлення: заміна застарілої або невідомої інформації сучасними аналогами;

- Ситуаційна еквівалентність: введення більш зрозумілого контексту, ніж той, який використовується в оригіналі;

A

n

i

m

m

i

g

L

r

e

a

g

i

s

l

p

q

t

i

:

~

..

...

:

:

:

:

:

:

l

n

s

g

u

p

p

p

o

o

r

t

o

a

v

l

- Створення: більш глобальна заміна тексту оригіналу текстом, який зберігає лише основну ідею, концепцію, функцію оригінального тексту.

Успішний переклад політичного дискурсу також вимагає від перекладача аналітичний підхід та здатність чітко розуміти сутність та імплікації конкретних політичних термінів і висловів. Крім того, слід уникати втрати сенсу та вірно передавати ідеї та нюанси оригінального тексту, навіть якщо це вимагає введення додаткових пояснень чи адаптації в перекладі.

Переклад політичних концептів вважають складним завданням, яке вимагає врахування багатьох факторів. Перекладач повинен знати контекст, культурні особливості країн мови оригіналу і мови перекладу, а також володіти знаннями з історії, політики, поглядів лідерів та поточної політичної ситуації. Як зазначає Н. К. Рябцева, перекладачеві іноді доводиться "вкладати в текст більше інформації, ніж в ньому явно виражено", щоб передати всю багату семантику політичного концепту. [15 : 24].

Політичні тексти насичені лексичними одиницями, що несуть культурну вагу та відображають загальні та специфічні особливості національних культур. Це створює особливу складність у їх перекладі, оскільки перекладачеві необхідно не лише розпізнавати культурно важливі компоненти політичних промов, але й максимально адаптувати їх для розуміння аудиторії, керуючись особливостями культури отримувача. Культурно значущі лексичні одиниці в політичному дискурсі нерозривно пов'язані з поняттям прецедентності.

Р
А
Е
Б
Політичні тексти також відзначаються високим ступенем емоційності та вживанням риторичних прийомів для підсилення впливу на аудиторію. Однією з важливих задач перекладача є передача цього емоційного забарвлення і ефективних риторичних засобів в перекладі. При цьому зберегти баланс між точністю перекладу та збереженням емоційної насиченості тексту. *

М
Е
В
G
Е
Б
О
Р
М
А
F
Варто зазначити, що в політичних текстах часто зустрічаються відомості та факти, які можуть бути важливими для розуміння контексту. Перекладач повинен бути добре ознайомлений з актуальними подіями та ситуаціями, що мають відношення до обговорюваних питань. Тронні промови використовують як ключовий інструмент формування громадської думки та впливу на суспільство. Вони можуть суттєво впливати на формування поглядів громадян, сприйняття певних ідей та політичних стратегій. Тому, щоб переклад тронних промов був точним та адекватним, адже він несе важливу інформацію для громадян і може вплинути на їх рішення та ставлення до політики.

У політичних промовах і текстах часто використовуються стереотипи та культурно-значущі метафори, які можуть бути важко передати в іншій мові. Тут велике значення набуває культурний контекст та ретельний аналіз вживання мовних засобів. Отже, перекладач політичних текстів має важливе завдання – не лише передати зміст, але й утримати емоційне забарвлення та важливі культурні нюанси. Розуміння закономірностей людського спілкування відіграє провідну роль в сучасний час, тому що процес спілкування є невід’ємною складовою життя людини. Як особливий вид діяльності переклад є унікальний тим, що текст перекладу повністю замінює текст оригіналу. Проте через неузгодженість окремих елементів змісту, граматичних структур мови, стилістичних особливостей тексту оригіналу та тексту перекладу повна відповідність є неможливою. Тому термін «еквівалентність» використовується для позначення характеру та зв’язку між вихідним текстом і отриманим текстом. Кожен лінгвіст, який має справу з будь – якими перекладом, як у межах спілкування, так і на роботі, неминуче стикається з поняттям еквівалентності.

У цьому контексті ми беремо поняття еквівалентність, як ядро, навколо

якого обертається уся діяльність перекладача. Це поняття визначає відношення між конкретним значенням вихідного слова та його аналогом у перекладі. [20: 271]. Еквівалентність в перекладі значною мірою притягує та утримує увагу читача. Вона дозволяє відчувати той самий сенс і емоційне забарвлення, що і в оригіналі. Спроба досягти еквівалентності у перекладі подібна до точного відбитку, коли кожна деталь оригіналу зберігається та передається у перекладі без втрат. Це вимагає від перекладача глибокого розуміння кожного слова та висловлення у контексті, в якому вони вживаються. Еквівалентність в перекладі важлива не лише на лексичному рівні, але і на рівні сенсових нюансів та конотацій. Перекладач повинен відчувати тонкі відмінності у значенні слів та додати до них власний колорит, щоб передати автентичний зміст оригіналу.

Також визначається здатність точно передати сенсове навантаження та виразність вихідного тексту, використовуючи аналогічні засоби іншої мови. Це схожість у сенсовому відтінку між перекладеним висловом та його оригіналом. Задля передачі емоцій і виразності можуть бути використані метафори, синоніми, крилаті вислови мови на яку перекладається текст.

Як вказує В. Комісаров, еквівалентність пов'язує сенс з порівнюваними мовними одиницями. Перекладач повинен знати основне значення та відтінки оригіналу, адаптуючи їх до мовних особливостей мішаної мови [12 : 58]. У пошуках еквіваленту, перекладачеві враховувати контекст, відтінки сенсу та наміри автора. Це допомагає забезпечити передачу не лише лексичного складу вислову, а й його внутрішнього змісту та емоційної виразності.

Суттєві відмінності між вихідною мовою та перекладацькою мовою, а також особливості створення текстів у кожній з них, можуть становити перешкоду для абсолютно точного відтворення сенсу оригіналу. Перекладацька еквівалентність ґрунтується на спроможності зберегти певні аспекти сенсу під час перекладу, а інші можуть втрачатися. В залежності від того, яка частина сенсу передається для забезпечення еквівалентності, можна виділити різні рівні перекладацької еквівалентності. Це дозволяє перекладачеві стати невидимим мостом між мовами для успішної міжмовної комунікації.

Р
А
Д
Е
П
О
С
Е
Р
Е
Д
Н
И
К
*
Перекладач має розумітися в глибини неперекладного, щоб насправді зрозуміти чужий народ і його унікальну культуру. Цей аспект підкреслює важливість національно-культурної специфіки мовних одиниць та її величезний вплив на процес перекладу. Перекладач у цьому контексті виступає не тільки як посередник між мовами, але й між культурами.

М
Е
К
В
І
В
А
Л
Е
Н
Т
Н
І
С
Т
Ь
Беручи до уваги три основні можливі відношення еквівалентності — повну, часткову та нульову, що відомі в логіці та філософії, можна виділити три типи еквівалентності мовних одиниць з лінгвістичної точки зору при порівнянні різних мов:

- Повна еквівалентність;
- Часткова еквівалентність;
- Відсутність еквівалентності (або нульова еквівалентність).

Ці три типи еквівалентності та їх вплив на особливості перекладу можна проілюструвати на прикладі лексичних паралелей – лексем, які існують в двох чи більше синхронічно порівнюваних мовах та співпадають у формі вираження, але можуть мати схожий чи різний зміст. У випадку, коли лексеми в мовах перекладу повністю співпадають як зовнішньо, так і семантично, ці лексичні паралелі називаються повними (повна еквівалентність). Згідно з теорією Н. Складчикової, існують Чотири критерії коректності перекладу: відтворення семантичного змісту, передача емоційно – оціночної інформації, передача експресивної інформації та передача естетичної інформації. Коли семантична основа оригіналу відтворена точно, мовний образ на мові перекладу стає повноцінним та відповідає його семантичному змісту, що дозволяє йому надати номінативну функцію образу [14 : 25].

Щодо експресивної інформації, у певних випадках переносне вживання слів в різних мовах може мати аналогічну експресивну силу. Це стосується навіть випадків, коли використані лексичні трансформації відрізняються, оскільки зберігається суттєва емоційна й виразна складова. Не лише точно відтворити

семантичний зміст, але й передати емоційну наснагу оригінального вислову у перекладі, незалежно від специфіки мовних трансформацій.

Ми репродукуємо оригінал на інших мовах, забезпечуючи єдність змісту і форми. Це досягається повністю передаючи ідеї оригіналу в характерному для нього стилістичному виконанні на іншій мові. Для досягнення такої єдності важливо аналізувати функції різних мовних засобів. Точність перекладу базується на функціональній відповідності оригіналу, а не формальній. Це означає, що кожна мова має свої граматичні, лексичні та стилістичні норми, які мають значення лише для неї.

При вираженні думки на іншою мовою важливо використовувати засоби та граматичні форми, що точно передадуть зміст та ладнатимуть у контексті, як це відбувається в оригіналі. Еквівалентність, отже, означає співвідношення між вихідним і кінцевим текстами, які виконують схожі комунікативні завдання в різних культурних середовищах. Известний лінгвіст Г. Мірам пропонує загальноприйнятую класифікацію типів еквівалентності: синтаксичну, семантичну (включаючи компонентну та денотативну) і прагматичну еквівалентність. [CONFCON : URL].

Висновки до розділу 1

1. Промова це — майстерно спрямована кампанія, яка вимагає довготривалої та ретельної підготовки. Це складний процес, оскільки його мета — не лише доставити інформацію суспільству про певну галузь економіки, політики чи суспільного життя. Політики зазвичай використовують політичну промову. Також промова може приймати форму парламентського виступу. Телевізійні політичні промови нерідко стають відображенням важливих подій

суспільно-політичного життя, зокрема виборів до органів державної влади.
Ділова промова відзначається обмеженістю у виявленні емоцій, акцентуючи
увагу на логічному впливі, а не емоційному, а також має аргументований
характер. Мітингова промова завжди стає особливим моментом, де оратор стає
голосом народу, висловлюючи загальну турботу про суспільні проблеми.
Агітаційна промова властива практично усім елементам мітингового виступу.
Тронну промова вважають як захід у деяких монархіях, під час якого правлячий
суверен або його представник зачитує заздалегідь підготовлену промову членам
законодавчого органу країни при відкритті сесії, в якій викладається порядок
денний уряду та основні напрямки роботи на майбутню сесію. Тронна промова
королеви втілює важливі принципи конституційної монархії, де обов'язки та
відповідальність передусім лежать на обраних представниках народу.

2. Лінгвокультурологія як феноменальна галузь науки сформувалася на
основі лінгвістики та культурології. Вона досліджує вияви культури, які втілені
та закріплені в мові. Лінгвокультурологічні аспекти тронних промов Єлизавети
II є важливим джерелом для вивчення британської культури та суспільного
життя. Промови відображають особливості британської політичної системи,
історичні традиції, мовні норми та культурні цінності.

Однією з найважливіших характеристик тронних промов є їх офіційність і
церемоніальність. Промови виголошуються королевою в парламенті, що є
найвищим представницьким органом у Великій Британії. Промови мають чітку
структуру і традиційний зміст. Вони починаються з урочистої заяви про
відкриття парламенту, а потім містять інформацію про основні напрямки
діяльності уряду на наступний рік. Тронні промови є важливим інструментом у
формуванні суспільної думки. Вони дають можливість королеві висловити свою
позицію з актуальних питань і продемонструвати свою підтримку уряду.
Промови також відіграють роль у консолідації суспільства та зміцненні монархії.

3. Тронні промови відзначаються логічною структурністю. Часто вони
оперують мовними шаблонами та стереотипами. Неактуальні вислови
замінюються умовними, або навіть абстрактними фразами, що не несуть чіткого

значення. У політичній мові промови віддають перевагу коментуванню, а не наданню об'єктивної інформації. Важливим аспектом є те, що аргументація переважно спрямована на емоції, а не на раціональне переконання. Для відтворення культурно-специфічних аспектів та відображення конкретної культурної моделі під час перекладу, перекладачі можуть використовувати такі методи, як опущення, розширення, екзотика, оновлення, ситуаційна еквівалентність, впливають на вихідний текст та його адекватність і логічність. Правильна інтерпретація вихідного тексту та пошук відповідних мовних засобів для передачі прагматики та емоційності – важливий аспект при перекладі.

P
A
C
E
M
E
B
G
E
F
O
R
M
A
T

РОЗДІЛ 2

ТИПОЛОГІЯ І ФУНКЦІЇ ТРОННИХ ПРОМОВ

2.1 Персуазивність тронних промов Єлизавети II

Єлизавета II, королева Великої Британії та Королівства Сполученого королівства, протримавшася на троні більше півстоліття, вирізнялася не лише своєю величністю та кріпким лідерством, але й неймовірним майстерством переконувати та впливати на аудиторію через свої тронні промови. Її мовний талант і вміння використовувати слово як інструмент впливу залишили невід'ємний слід в історії. Тронні промови Єлизавети II вже понад 70 років невід'ємною частиною культури Великої Британії та країн Співдружності. Вони виголошуються на державному відкритті парламенту, яке є офіційною церемонією, що знаменує початок нової парламентської сесії. Промова пишеться чинним урядом і окреслює його законодавчий порядок денний на наступний рік.

Тронні промови вважаються цінним джерелом історичної інформації, оскільки вони дають уявлення про політичні та соціальні пріоритети кожного уряду [21 : 34]. Вони також відображають важливу роль монархії в британському суспільстві, що змінюється. У своїх ранніх промовах королева Єлизавета II наголошувала на своєму обов'язку підтримувати традиції та цінності Британської імперії. Із занепадом імперії та розвитком Співдружності її промови стали інклюзивними та спрямованими назовні, не забуваючи про важливість збереження культурної спадщини та традицій. Королева Єлизавета II володіла надзвичайним даром впливу на своє покоління та наступні, завдяки неймовірній майстерності у використанні мови. Її тронні промови виявилися не просто виступами перед публікою, але і справжніми мовними шедеврами, що відзначалися вишуканістю, емоційною насиченістю та вражаючою переконливістю. [50 : 21]

Однією з основних рис персуазивності тронних промов Єлизавети II була

її здатність знаходити спільну мову з різними соціальними та культурними групами. Королева вміло використовувала мовні засоби, щоб надати промові універсальний характер, який би спонукав кожного слухача відчувати особистий зв'язок з справами держави.

Також слід відзначити майстерність Єлизавети у використанні риторичних засобів, які надавали їй виступам емоційну і динамічну спрямованість. [49 : 2712] Завдяки цьому, королева досягала великого впливу на аудиторію, спонукаючи до певних думок, переконань та дій.

В останні роки тронні промови все більше зосереджуються на таких питаннях, як зміна клімату, соціальна справедливість та міжнародний розвиток. Це відображає зростаючу важливість цих питань у британському суспільстві та світі загалом. Промови також слугують нагадуванням про відданість монархії державному служінню та її роль як символу національної єдності. (17) *Eight new free ports will create hubs for trade and help regenerate communities — Вісім нових вільних портів допоможуть створити торгові центри і розвинути місцеві спільноти* [UE,URL].

Тронні промови можуть також слугувати потужною і тривалою частиною британської культури. Вони є зв'язком з минулим і дорогою у майбутнє. Вони нагадують про неминущу роль монархії в британському суспільстві та її відданість служінню суспільству. (21) *My government will help more people to earn their own home while enhancing the rights of those who rent — Мій уряд допоможе більшій кількості людей заробити на власне житло, одночасно захищаючи права тих, хто орендує житло* [UE,URL].

Тронні промови Єлизавети II також важливі символи безперервного правління та стабільності у британському політичному житті [32 : 213]. Ці промови демонструють передачу влади від одного покоління до іншого та підтримку конституційного монархічного устрою. Вони є свідченням зв'язку між минулим, сучасністю і майбутнім, а також відображають роль королеви в об'єднанні країни.

У своїх промовах Єлизавета II часто звертає увагу на глобальні проблеми,

сприяють у формуванні громадської думки [UE,URL].

(35) *Legislation will increase sentences for the most serious and violent offenders and ensure the timely administration of justice. — Законодавство посилить покарання для тих, хто вчинив найтяжчі і найжорстокіші злочини і забезпечить своєчасне правосуддя. [UE,URL].*

Також варто зазначити, що промови Єлизавети II відображають її великий досвід та експертність у справах державного управління. Вона має глибоке розуміння складних політичних та соціальних питань і вміє чітко та зрозуміло спілкуватися з громадськістю. Промови Королеви надають їй можливість виступити в ролі об'єднавчого символу для народу Великої Британії та Співдружності. Вона втілює стійкість та тривалість королівського уряду і є джерелом вдячності та патріотизму для своїх підданих.

Тронні промови Єлизавети II є багатостороннім засобом комунікації, який об'єднує покоління та надає важливий контекст для розуміння ролі монархії в житті країни та світовому співтоваристві [31 : 80 – 90]. Деякі вислови, слова з тронних промов можуть бути актуальними і після закінчення правління монархині, тобто вони можуть передаватися із покоління в покоління.

Промови також є способом для уряду донести до громадськості свій законодавчий порядок денний. Промова пишеться чинним урядом і окреслює його плани на наступний рік. Це дає можливість громадськості дізнатися про пріоритети уряду та притягнути його до відповідальності за свої дії. Промови є особливою частиною британської політичної культури [24 : 30]. Це перевірена часом традиція, якої дотримуються протягом століть. Промови нагадують про роль монархії як символу національної єдності та спадкоємності. Протягом свого 70-річного правління Королева виголосила 69 тронних промов. Ці промови відображають зміну соціокультурного середовища Сполученого Королівства, а також особисту еволюцію Королеви як монарха. [39 : 42]

Тронні промови Єлизавети II є важливим інструментом політичної комунікації в Сполученому Королівстві та Співдружності. Вони відображають досвід і експертність Королеви, її роль об'єднавчого символу та законодавчий

порядок денний уряду.

- Політичний інструмент: Тронні промови Єлизавети II дозволяють уряду донести до громадськості свої плани та пріоритети. Вони також можуть використовуватися для пропаганди певних ідей або переконань.
- Об'єднуючий символ: Тронні промови Єлизавети II виступають у ролі об'єднавчого символу для народу Великої Британії та Співдружності. Вони нагадують про спільну історію та цінності цих країн.
- Відображення соціокультурного середовища: Тронні промови Єлизавети II відображають зміну соціокультурного середовища Сполученого Королівства. Вони свідчать про еволюцію ролі монархії в суспільстві.

Тронні промови Єлизавети II є важливою частиною британської політичної культури. Вони є традицією, яка сягає корінням у Середньовіччя. Ці промови є цінним джерелом інформації про історію, політику та культуру Сполученого Королівства та Співдружності. [38 : 5]

Крім того, тронні промови Єлизавети II є важливим засобом збереження та відтворення культурної спадщини [21 : 210]. У них відбиваються традиції та цінності, які є важливими для британського суспільства, а також вони виступають як засіб збереження національної ідентичності. Кожна тронна промова є своєрідним відбитком конкретного історичного періоду та його викликів. Вони стають важливим джерелом для майбутніх поколінь у вивченні історії та розвитку країни. (45) *My ministers will deepen trade ties in the Gulf, Africa, and the Indo-Pacific. — Мої міністри посилять торговельні зв'язки в Перській затоці, Африці та Індійсько-Тихоокеанському регіоні.* [UE. URL].

Також варто відзначити, що промови Королеви часто підкреслюють необхідність співпраці та єдності як внутрішньо, так і в міжнародному контексті. Вони нагадують про важливість міжнародного співробітництва та підтримки миру та стабільності. (53) *My Government intends to work towards a new partnership with the European Union, based on free trade and friendly cooperation. — Мій уряд має намір створити з ЄС нові партнерські відносини, засновані на принципах вільної торгівлі та добросусідського співробітництва.* [UE, URL].

Однією з найбільш вражаючих змін у тронних промовах Королеви є зростаючий акцент на соціальній справедливості. У своїх ранніх промовах Королева зосереджувалася переважно на економічних і політичних питаннях. Однак в останні роки вона все частіше говорить про соціальні проблеми, такі як бідність, нерівність і дискримінація. (24) *Measures will be brought forward to address racial and ethnic disparities and ban conversion therapy* — Будуть запропоновані заходи для подолання расової та етнічної нерівності та заборони конверсійної терапії. [UE, URL].

Наприклад, у своїй тронній промові 2020 року Королева говорила про необхідність "побудови сильнішого, справедливого, процвітаючого суспільства для всіх". Вона також закликала до "більш активних дій у боротьбі зі зміною клімату" і "відновлення прихильності до міжнародного співробітництва". Ще однією помітною зміною у тронних промовах Королеви є дедалі частіше використання інклюзивної мови. У своїх ранніх промовах Королева часто зверталася до "моїх підданих" або "мого народу". Однак в останні роки вона свідомо намагається використовувати більш інклюзивні формулювання, такі як "наш народ" або "народ Сполученого Королівства".

Ця зміна є відображенням прагнення Королеви представляти всіх людей Сполученого Королівства, незалежно від їхньої раси, статі чи сексуальної орієнтації. Можна вважати використання інклюзивної мови невеликим кроком, але він важливий для слухача, він робить промови Королеви доступними кожному.

Зі зростанням глобалізації та сучасних технологій, тронні промови стають доступнішими та сприяють укріпленню зв'язків між монархією та громадськістю. Крім того, їх важливість можна розглядати не лише в контексті Великої Британії та Співдружності, але й у широкому світовому контексті, оскільки монархія Єлизавети II є однією з найвпливовіших у світі. [47: 14]

Королева удосконалює свою мову, намагаючись використовувати більш індивідуальні вирази. Це демонструє її бажання бути представницею всього народу Сполученого Королівства, незалежно від їхніх особистих характеристик.

Цей крок важливий для того, щоб кожен громадянин відчував себе частиною єдиної спільноти.

Вплив Королеви Єлизавети II стає значущим не лише для Великої Британії та Співдружності, але й для всього світу. Її послання та прагнення до соціальної справедливості мають глибокий вплив на світову суспільність і допомагають вирішувати актуальні проблеми людства. Також можна наголосити на тому, що тронні промови Єлизавети II слугують важливим джерелом аналізу для вчених, політиків та громадських діячів, допомагаючи розуміти соціокультурні зміни та еволюцію політичних пріоритетів упродовж її довгого правління.

Тронні промови Єлизавети II свідчать про її внесок в історію та розвиток країн Співдружності та Великої Британії, а також демонструють невтомну працю та відданість монархині. Тронні промови Королеви є цінним джерелом інформації про мінливий соціокультурний ландшафт Сполученого Королівства [36 : 50 – 56]. Вони відображають особисту еволюцію Королеви як монарха, а також мінливі цінності британського народу. Тронні промови Королеви є нагадуванням про те, що монархія — це живий інститут, який постійно розвивається, щоб відповідати потребам людей, яким вона служить [42 : 75 – 78].

Отже, промови королеви Єлизавети II мали глибокий вплив на культуру Великої Британії та Співдружності. Вони слугують відображенням соціального та культурного ландшафту, що розвивається, і є об'єднуючою силою для нації. Її промови є не лише політичними заявами, але й культурними точками дотику, які формують цінності та пріоритети суспільств, яким вона служить. Тронні промови Єлизавети II займають значну частину культури Великої Британії та країн Співдружності. Це спосіб для монархії спілкуватися з народом, для уряду — інформувати про свій законодавчий порядок денний, а для громадськості — дізнаватися про пріоритети уряду. Промови є невід'ємною частиною британської політичної культури і нагадуванням про роль монархії як символу національної єдності та спадкоємності. [40 : 7]

2.2. Структурні моделі тронних промов Єлизавети II

Тронні промови є важливим елементом британської парламентської традиції парламентської традиції; вони містять порядок денний уряду на нову сесію парламенту - пріоритети уряду на нову сесію парламенту – пріоритети питання та напрямки - іншими словами, наратив врядування. [53 : 2]

Структурні моделі в контексті тронних промов надають можливість розглядати їхню організацію та логічну побудову. Аналізуючи ці моделі, ми можемо краще розуміти спосіб, яким королева Єлизавета II підходить до висловлення важливих політичних та соціокультурних ідей. Детальне вивчення структурних аспектів тронних промов дозволяє нам долучити аналітичний погляд до вивчення цих історичних документів. Зазначимо, що вони відображають еволюцію політичних та соціокультурних відносин, а також вплив на суспільство та політичну практику. Звернемо увагу на різноманітні аспекти структури промов, включаючи інтродукцію, ключові тези, аргументацію та завершення. Це дозволяє розуміти не лише повідомлення, а й спосіб, яким воно подається, адаптовано до аудиторії та контексту. Аналіз структурних моделей також дозволяє виявити елементи стійких комунікативних стратегій, які королева використовує протягом років свого правління. Це може включати певні фразеологізми, повторення конкретних тем або інші стилістичні особливості. [37 : 5]

Багато хто згадуватиме тронні промови королеви з теплотою. незважаючи на спокій і врівноваженість, її співчуття і теплота до своїх підданих у Сполученому Королівстві та Співдружності завжди просвічували крізь них. Ці промови стануть джерелом розради і втіхи для людей по всьому світу. Принцесі Єлизаветі було лише 14 років, коли вона виголосила свою першу промову. Це був жовтень 1940 року, період Другої світової війни, який Вінстон Черчилль назвав "найтемнішою годиною". Тисячі дітей були евакуйовані за кордон, в той

Р
А
Е
час як промови Черчилля згуртували націю, юна Єлизавета передала послання надії на мир і світле майбутнє.

“We know, everyone of us, that in the end all will be well; for God will care for us and give us victory and peace. And when peace comes, remember it will be for us, the children of today, to make the world of tomorrow a better and happier place.” *
— *“Ми знаємо, кожен з нас, що врешті-решт все буде добре, бо Бог подбає про нас і дасть нам перемогу і мир. А коли настане мир, пам'ятайте, що саме нам сьогоднішнім дітям, належить зробити світ завтрашнього дня кращим і щасливішим.”* [UE,URL].

Е
О
Р
М
А
Якщо аналізувати промови королеви з боку структури, то вона має деякі відмінності від тих промов які ми звикли чути по телевізору. Структура тронних промов Королеви Єлизавети II має відмінні риси та елементи, які відображають їхню важливість і формат. Основні компоненти структури таких промов можна виділити так:

1. Вступ, що зазвичай розпочинається з введення, де Королева вітає членів Палати спільноти та відзначає важливість обговорюваних питань. Вступ також може містити короткий огляд минулого року та досягнень уряду. (2) *My government's priority is to deliver a national recovery*
Пріоритет мого уряду — забезпечити національне відновлення після пандемії, завдяки якому Сполучене Королівство стане сильнішим, здоровішим і більш процвітаючим, ніж раніше. [UE,URL].

2. Висловлення ключових тез. Після вступу Королева переходить до висловлення ключових тез і пріоритетів, які будуть враховуватися в роботі Парламенту. Це є серцем промови і вказує на головні напрями урядової політики. (3) *To achieve this my government will level up possibilities for residents of all parts of the United Kingdom, support business, and create*

економічному зростанню і займеться соціальними сервісами, які пережили наслідки пандемії. [UE,URL].

3. Аргументація : Королева розглядає докладніше кожен з ключових тем і обговорює їх важливість та можливі шляхи досягнення мети. Аргументація може включати статистичні дані, приклади та докази. — Це допоможе глобальній програмі із забезпечення доступу 40 мільйонів дівчаток до шкільної освіти по всьому світу. [[UE,URL].

4. Завершення: Промови завершуються заключними словами, де Королева підводить підсумок та висловлює надію на співпрацю Парламенту в реалізації законодавчих ініціатив. Це також може включати вирази вдячності та побажання для підданих. (51) *I pray that the blessing of* — Молюся, щоб благословення Бога перебувало на ваших радах. [UE,URL].

5. Стійкі комунікативні стратегії : Протягом багатьох років Королева Єлизавета II використовувала стійкі комунікативні стратегії, такі як підкреслення єдності, позитивний тон та висловлення надії. Вона також дотримувалася тону, який би був сприйнятий як безперечний і об'єднаний, а не політично спрямований.

Ці елементи структури та комунікативні стратегії допомагають Королеві Єлизаветі II виразити свої погляди використовуючи тільки ключові моменти та сприяють зміцненню її стосунків з Парламентом та громадськістю. Такі промови стали важливими не лише для визначення законодавчих пріоритетів, але й для утримання соціокультурної єдності та вираження підтримки благодійним організаціям та культурним цінностям. [34 : 5]

Аналізуючи тронні промови Королеви можна помітити, що не всі вони мають однакову структуру, так наприклад: Промова зазвичай починається з привітання тих, хто присутній у залі, це сталий вираз з яким як правило асоціюється королівська сім'я. Звучить це так “ *My Lords and Members of the House of Commons*”. [UE,URL].

Після цього слідує згадка про попередній рік або порядок денний. Це

означає, що вступом є найголовніша ціль на рік, над якою буде працювати кабінет міністрів і громадяни. Проаналізувавши промову, можна виокремити у цьому розділі зазвичай перераховуються основні законодавчі акти, які уряд планує ухвалити. Наприклад, (4) *My Government will protect the health of the nation, continuing the vaccination programme and providing additional funding to support the NHS.* — *Мій уряд захистить здоров'я нації, продовжуючи програму вакцинації та збільшивши фінансування національної служби охорони здоров'я Великобританії* ".[UE,URL].

В головній частині промови описуються плани роботи з міністрами урядом, головний акцент робиться на початку речень, вони починаються зі слів *“my ministers will work”, “my government remains”, “measures will be brought”*. У цій частині промов присутня велика кількість юридичних і політичних термінів, які для звичайної людини, яка не розуміється в цих сферах будуть важкими для розуміння, особливо без правильного перекладу.

Королева не забуває про громадян своєї держави і майже в кожній тронній промові про них згадує, наприклад, в промові 2019 року вона сказала : *“My Government remains committed to ensuring that resident European citizens, who have built their lives in, and contributed so much to, the United Kingdom, have the right to remain.”* — *“ Мій уряд залишається відданим забезпеченню того, щоб європейські громадяни-резиденти, які побудували своє життя у Сполученому Королівстві і зробили великий внесок у його розвиток, мали право залишитися в країні.”* [UE,URL].

В завершенні промови королева завжди використовує мотивуючі вислови, які закликають народ до єдності та плідної співпраці. Наприклад, в тій ж промові 2019 року вона сказала *“It will champion global free trade and work alongside international partners to solve the most pressing global challenges.”* — *“Він відстоюватиме глобальну вільну торгівлю та працюватиме разом з міжнародними партнерами над вирішенням найгостріших глобальних викликів.”* [UE,URL].

Ці структурні елементи залишаються практично незмінними протягом

багатьох років. Це, ймовірно, пов'язано з тим, що промови покликані служити конкретній меті: інформувати націю про законодавчий порядок денний уряду та закликати громадян країни до єдності та співпраці. Саме таке гасло тронних промов.[30 : 12}

Заява про пріоритети уряду завжди є в тронних промовах: Королева зазвичай переходить до викладу пріоритетів уряду на наступний рік. Цей розділ промови зазвичай включає обговорення основних викликів, що стоять перед країною, і планів уряду щодо їх вирішення. Наприклад, у своїй промові 2022 року Королева сказала: "*My Government will help more people to own their own home whilst enhancing the rights of those who rent.*" — "*Пріоритетом уряду є допомога як умога більшій кількості людей придбати власне житло, одночасно зміцнюючи права тих, хто орендує житло*". [UE,URL].

Тронні промови королеви Єлизавети II є невід'ємною частиною британської політичної культури. Це спосіб спілкування королеви з нацією та викладення її бачення майбутнього та само не забуваючи про історичну цінність країни. Промови також надають суспільству додаткових надії на краще майбутнє королівства, навіть в скрутних ситуаціях. Наприклад, промова 2019 року "*As the United Kingdom leaves the European Union, my Government will ensure that it continues to play a leading role in global affairs, defending its interests and promoting its values.*" — "*Оскільки Сполучене Королівство залишає Європейський Союз, мій уряд забезпечить, щоб воно продовжувало відігравати провідну роль у світових справах, захищаючи свої інтереси і просуваючи свої цінності.*" [UE,URL].

Важливість служіння: Королева Єлизавета II завжди робила сильний акцент на служінні Богу. Її промови часто відображають це переконання. Наприклад, у своїй промові 2019 року Королева сказала: "*I pray that the blessing of Almighty God may rest upon your counsels.*" — "*Молюся, щоб благословення Всемогутнього Бога спочивало на ваших радах.*" [UE,URL].

Ці ключові теми залишаються практично незмінними протягом багатьох років. Ймовірно, це пов'язано з тим, що вони відображають особистість і цінності самої Королеви. Вона є традиційним і консервативним лідером, який вірить у

важливість служіння, надії та оптимізму. Її промови є відображенням її власних переконань і цінностей, і вони допомагають формувати британське суспільство вже понад 70 років. Тронні промови є абсолютно характерною рисою Великої Британії, що робить країну і її громадян більш впевненими членами суспільства.

P
A
C
E
*\

2.3 Прагматичний потенціал тронних промов

Прагматичний потенціал тронних промов є надзвичайно важливими політичному та соціокультурному контексті. Аналізуючи тронні промови з боку цих функцій допомагає зрозуміти механізми впливу мовного висловлення на формування та утвердження королівської на суспільство.

M
E
R
G
E
F
O
R
M

Тронні промови відіграють важливу роль так, як це невід'ємна частина коронаційних урочистостей, під час яких монарх вступає на трон та приймає присягу перед суспільством. Цей момент є найважливішим під час визнання законності його влади, а мовна форма присяги набуває вагомого юридичного і соціального значення. Все що було в промові закарбовується в пам'яті кожного слухача. Тому важливість правильності вираження думок відіграє найголовнішу роль. [18 : 56]

A
T

Тронні промови виступають важливим інструментом комунікативної стратегії монарха. Вони впливають на ефективність спілкування з різними прошарками суспільства, встановлюючи зв'язок між владою та громадянами. Промова королеви функціонує як окрема дія. Наприклад, коли вона офіційно відкриває парламент або звертається на міжнародних зустрічах, її промова є перформативним актом зі значною церемоніальною вагою.

Ключовою функцією також є заохочення та утримання громадської підтримки, яка особливим чином впливає на термін, стабільність та успішність правління країною. [52 : 37]

Доречним прикладом вищенаписаного може слугувати ось ця цитата: Наприклад, у своїй промові 2022 року Королева сказала: *"In these challenging*

times, my Government will play a leading role in defending democracy and freedom across the world, including continuing to support the people of Ukraine."— " У складні часи мій Уряд відіграватиме провідну роль у захисті демократії та свободи в усьому світі, в тому числі продовжуватиме підтримувати народ України." [UE,URL].

Промова розпочинається з нагадування своєму народу про війну в Україні і що народ Британії має допомагати спільними зусиллями, закликає до єдності та співпраці між громадянами країни. У перших частинах промови зазвичай підкреслюється важливість спільної роботи задля побудови кращого майбутнього для країни. Для того щоб досягти успішної промови слід володіти всіма аспектами які впливають на правильність передачі думки.

Під час промови і взагалі будь-якої комунікації, це може бути як мовець перекладач, так і перекладач – читач, важливими аспектами є володіння інформацією про «партнерів комунікації», про мету комунікації та про зовнішні фактори, які можуть впливати на все.

Для успішної комунікації слід мати велику палітру психологічних знань. Наприклад, розуміння принципів мотивації може допомогти виявити заглибини мотивації співрозмовника та використати їх у конструктивній бесіді. Крім того, знання про особливості сприйняття інформації дозволяє адаптувати свій підхід до конкретного співрозмовника, надаючи можливість кращого розуміння та взаєморозуміння. {29 : 5}

Етика проведення бесіди грає ключову роль у побудові взаємин. Повага, чесність та взаєморозуміння – це основні принципи, на яких слід базувати комунікацію. Слід пам'ятати, що кожна сторона має право на власну точку зору та поважати її. Володіння цими аспектами полегшує комунікацію та сприяє успішному взаєморозумінню. Вони дозволяють побудувати ефективні та продуктивні відносини як у професійній, так і особистій сферах. [17 : 15].

Крім того, тронні промови можуть виконувати функцію політичного декларування, в якій монарх анонсує основні напрями своєї політики, визначає важливі цілі на період свого правління або на майбутній рік та завдання перед

суспільством щоб заохотити народ до плідної співпраці протягом року. Це дозволяє встановити певний вектор розвитку країни та надати інструкції для виконання цих завдань. У випадку з королевою, тронні промови є найважливішою частиною роботи, адже без них парламент країни не зможе розпочати свою роботу. Без тронних промов країна зупиниться і згодом може перестати існувати.[27:32]

У цій частині промови зазвичай перераховуються основні законодавчі акти, які уряд планує ухвалити. Наприклад, у своїй промові 2022 року Королева згадала законопроект про охорону здоров'я своєї країни, на момент промови був період COVID-19, тому найважливішими пунктами розвитку була праця над лікарнями та забезпечення хворих всіма обладнаннями та щепленням.

“My Government will protect the health of the nation, continuing the vaccination programme and providing additional funding to support the NHS. My Ministers will bring forward legislation to empower the NHS to innovate and embrace technology.”
— *“Мій уряд захистить здоров'я нації, продовжуючи програму вакцинації та збільшивши фінансування національної служби охорони здоров'я Великобританії”* [UE, URL].

Не менш важлива частина промови, якої королева не уникала, це була частина яка зазвичай включає виклад її бачення майбутнього країни. Ця частина промови зазвичай відображає власні цінності та переконання Королеви. Наприклад, під час промови 2022 року вона зазначила *“Reforms to education will help every child fulfil their potential wherever they live, raising standards and improving the quality of schools and higher education”* – *“Реформи в освіті допоможуть кожній дитині реалізувати свій потенціал, де б вона не жила, підвищуючи стандарти та покращуючи якість шкільної та вищої освіти.”* [UE, URL].

Отже, королева зазначила важливість отримання освіти для молодшого покоління і визначила, що працювати над цим продовжують в новому році. Зазначимо також, що тронні промови можуть мати важливу роль у формуванні національної ідентичності та підтриманні культурного спадку. Під час читання

Р
А
або декламування тронної промови вона може використати застарілі слова або
Е
лексикону притаманну лише для конкретної частини держави, тим самим
наголосити на необхідності використання діалектів і інших лексичних форм.
Мовні засоби, використані у таких промовах, можуть відображати історичні,
культурні та соціальні цінності країни, сприяючи їхньому збереженню та
передачі нащадкам.

М
Отже, прагматичні функції тронних промов виявляються дуже
різноманітними та комплексними, відіграючи суттєву роль у формуванні та
утвердженні королівської влади, встановленні спілкування з суспільством та
впливі на політичний та культурний контекст епохи. Завдяки ним як і звичайні
слухачі так і резиденти країни можуть запам'ятати важливі зміни в суспільстві,
законопроекти і тому подібне. Тронні промови королеви Єлизавети II
невід'ємною частиною британської політичної культури. Це спосіб спілкування
королеви з нацією та викладення її бачення майбутнього. Промови також
нагадують про важливість традицій і спадкоємності в британському суспільстві.

Висновки до розділу 2

1. Королева Єлизавета II у своїх промовах часто звертає увагу на глобальні проблеми, такі як міжнародні конфлікти, бідність та екологічні питання. Це вказує на важливість міжнародного співробітництва та глобальної відповідальності країни. Саме це ознака персуазивності в її промовах та впливу не тільки в Британії, а також на міжнародній арені. Адже, персуазивність це завжди вплив на слухача із певною метою. Також, тронні промови Єлизавети II вказували на стабільність її правління.

2. Тронні промови королеви Єлизавети II мають чітку структуру: вступ, висловлення ключових тез, аргументація, завершення та стійкі комунікативні стратегії. Ця структура допомагає Королеві Єлизаветі II виразити свої погляди використовуючи тільки ключові моменти та сприяють зміцненню її стосунків з Парламентом та громадськістю. Такі промови стали важливими не лише для визначення законодавчих пріоритетів, але й для утримання соціокультурної єдності та вираження підтримки благодійним організаціям та культурним цінностям. Королева, також, ніколи не забуває додати про важливість її служіння британському народу.

3. Прагматичними функціями тронних промов є визнання законності влади, адже письмова форма промови набуває юридичного і соціального значення, комунікативні стратегії монарха, заохочення та утримання громадської підтримки, політичне декларування, формування національної ідентичності та підтримання культурного спадку. Всі ці функції відіграють важливу роль у формуванні та зміцненні королівської влади, налагодженні зв'язку з суспільством, впливаючи на політичний і культурний контекст епохи. Завдяки їм пересічні слухачі та жителі країни можуть згадати важливі зміни в суспільстві, законопроекти тощо.

РОЗДІЛ 3

ВІДТВОРЕННЯ ТРОННИХ ПРОМОВ ЄЛИЗАВЕТИ II

3.1 Способи еквівалентного відтворення українською мовою тронних промов Єлизавети II *

Переклад тронних промов вимагає від перекладача не лише високої майстерності мовного володіння, але й чутливості до культурного та історичного контексту. Коли мова йде про виступи великої монархині Єлизавети II, кожне слово набуває особливого значення, а кожна думка – ваги і впливу. Наявність еквівалентності в перекладі є однією з основних цілей перекладача, оскільки вона передбачає максимально точне відтворення змісту оригіналу. Часта фактична спільність між змістом оригіналу та його перекладу є дуже вагомою. У теорії перекладу еквівалентність означає збереження відносної рівності інформації, яка міститься в оригіналі і його перекладі, включаючи семантичний, стилістичний та функціонально-комунікативний аспекти [33 : 10].

Підкреслимо, що еквівалентність оригіналу і перекладу передбачає спільне розуміння інформації, яка міститься в тексті. Це включає не лише раціональне сприйняття, а й емоційний відгук отримувача, а також те, що може бути віднесено до підтексту. Враховуючи, що еквівалентність перекладу залежить від контексту, в якому був створений оригінал, і в якому відбувається його відтворення в мові перекладу [EUL : URL].

Еквівалентність в перекладі тронних промов королеви Єлизавети II вважається важливим аспектом, який вимагає уваги при перекладі висловлювань такого великого історичного та культурного значення. *“My government will build on the success of the vaccination program to lead the world in life sciences, pioneering new treatments against diseases like cancer, and securing jobs and investment across the country”* —
Мій уряд, ґрунтуючись на успіху програми вакцинації, стане світовим лідером в

охороні здоров'я, пропонуючи інноваційні способи боротьби із захворюваннями як-от рак, і створить робочі місця та залучить інвестиції по всій країні. [UE,URL].

В цьому фрагменті тронної промови задля досягнення еквівалентності використано такі трансформації як: граматична заміна, синтаксична заміна, модуляція, описовий метод, модуляція. Як можна помітити, то саме завдяки граматичній заміні “to lead the world in life sciences” – “стане світовим лідером в охороні здоров'я” український читач буде мати змогу коректно зрозуміти що саме Королева мала на увазі. Оригінальне слово *treatments* було перекладено як способи боротьби, що являє собою використання модуляції під час перекладу, тобто слово було передано еквівалентним висловом в українській мові. В оригіналі вираз “securing jobs and investment” має таке саме значення як переклад на українську “створить робочі місця та залучить інвестиції” використанням додавання і модуляції задля правильності еквівалентного перекладу, а також адаптації до читача, адже якщо перекладати дослівно, то переклад звучав би так “забезпечення робочих місць та інвестицій” що не несе за собою логічність, отже буде складним для розуміння.

Саме в цьому перекладі використано синтаксичну заміну, за для досягнення еквівалентності перекладу, адже в одному лише перекладі “to lead the world in life sciences” – “стане світовим лідером в охороні здоров'я” використано 3 трансформації.

Тронні промови королеви Єлизавети II є частиною британської королівської традиції, яка має глибокі історичні корені та символічне значення для нації. У зв'язку з цим, культурні особливості та контекст, в якому були виголошені ці промови.

Наприклад, під час тронної промови Королева сказала : “My ministers will establish in law, a new building safety regulator to ensure that the tragedies of the past are never repeated” – “Мої міністри законодавчо закріплять новий регулятор безпеки будівництва, щоб гарантовано уникнути трагедій минулого.” [UE,URL]. При перекладі цього уривку з тронної промови, було використано

Р
А
О
Е
М
У
Р
G
Е
У
О
К
М
А
Т

таку трансформацію, як цілісне перетворення. Для загального розуміння того, яка трагедія відбулася в минулому, перекладач має змогу у дужках подати конкретну історичну подію, але це вже залежить саме від поставленою задачі перед ним. Цілісне перетворення було використано для того щоб уникнути неважливої інформації і донести найважливіше. Для того щоб зробити наголос на тому що закон буде надійним і вплине на якість роботи міністрів було додано слово “*гарантовано*”, саме емоційно забарвлені слова надають перекладу більшої чіткості і мають більший вплив на слухача чи читача.

Аналізуючи еквівалентність, слід звернути увагу на декілька аспектів. По-перше, необхідно дотримуватися точності передачі семантичної інформації. У перекладі має відобразитися основна суть та ідеї, які висловлюються у тронних промовах. Як було наведено в прикладі вище, сенс речення після використання цілісного перетворення не змінився, але змінилася структура і наповнення речення лексикою і іншими засобами, тому правило еквівалентності допримано.

Другий аспект — передача емоційно-оціночної інформації. Тронні промови часто несуть в собі емоційне навантаження та оцінку подій чи ситуацій. Переклад має відобразити ці емоційні відтінки та оцінки відповідним чином.

Наприклад : (36) “*Proposals will be brought forward to address violence, including against women and girls, and to support victims.*” – “*Будуть висунуті пропозиції щодо боротьби з насильством, зокрема проти жінок і дівчат, та підтримки жертв.*” [UE, URL]. В цьому прикладі можна помітити, що вираз начебто перекладено дослівно, але задля того щоб коректно передати емоційно-оціночну інформацію було використано цілісне перетворення, а саме з додаванням конкретики, адже вислів “*address violence*” має прямий переклад на українську мову “*протидіяти насильству*”, не передає те емоційне забарвлення, якого можна досягти за правилами еквівалентності, тому використавши перекладацьку трансформацію ми отримали влучний варіант перекладу “*боротьба з насильством*”.

Третій аспект — передача експресивної інформації. У цьому контексті можливе використання різних стилістичних засобів, які надають висловлення

характер та виразність, адаптуючи їх до властивостей мови перекладу.

(56) *My Government remains committed to ensuring that resident European citizens, who have built their lives in, and contributed so much to, the United Kingdom, have the right to remain.* - Мій уряд має намір зберегти право на проживання тут громадян-резидентів, які пов'язали свою долю зі Сполученим Королівством зробили великий внесок в економіку країни. [UE,URL] Аналізуючи переклад цього речення можна помітити, що під час роботи було використано український фразеологічний вираз “пов’язати свою долю з”, якщо порівняти з оригінальним “built their lives in”, то дослівний переклад без використання трансформації звучав би як “побудували своє життя в”, що має не таке експресивне забарвлення, як запропонований варіант.

Четвертий аспект — передача естетичної інформації. Тронні промови мають вишуканий стиль та форму, що відображає важливість та урочистість подій. У перекладі необхідно дбати про збереження цього вишуканого стилю та відтінків. Наприклад, в тронній промові 2019 року Королева сказала, (14) “*Legislation will support a lifetime skills guarantee to enable flexible access to high-quality education and training throughout people's lives*” – “*Буде розроблено законопроект, що надає доступ до освіти і тренінгів для британців протягом усього їхнього життя.*” [UE,URL]. Саме тут було використано таку перекладацьку трансформацію як цілісне перетворення завдяки ній можна зробити акцент на на цінностях королеви, передати цінності королеви щодо майбутнього її громадян та вона готова над цим працювати.

Усі ці аспекти мають велике значення для досягнення еквівалентності у перекладі тронних промов королеви Єлизавети II. Переклад віддавав глибину сенсу, емоційне навантаження та важливість цих історичних висловлень. Для досягнення еквівалентності в перекладі тронних промов королеви Єлизавети II, слід враховувати структуру та організацію висловлення. Збереження логічної послідовності та граматичної точності для збереження сенсу та авторської наміри оригіналу. Наприклад, переклавши цю частину тронної промови можна помітити деякі зміни з граматичної сторони “*My government will build on the*

success of the vaccination program to lead the world in life sciences, pioneering new treatments against diseases like cancer, and securing jobs and investment across the country” — Мій уряд, ґрунтуючись на успіху програми вакцинації, стане світовим лідером в охороні здоров'я, пропонуючи інноваційні способи боротьби із захворюваннями, як-от рак, і створить робочі місця та залучить інвестиції по всій країні.” [UE,URL]. Саме в цій частині була використана перекладацька заміна задля досягнення логічності і послідовності із збереженням граматичної сторони, а також “*to lead the world in life sciences*”- “стане світовим лідером в охороні здоров'я”, при дослівному перекладі було б складно досягти тієї самої еквівалентності, зв'язок було б втрачено. Також слід наголосити на необхідності адекватного використання мовних засобів. В перекладі, де відсутні прямі аналоги чи еквіваленти певних слів чи виразів, вміло користуватися синонімами, перифразами та іншими мовними засобами для наближення сенсу до оригіналу. Як приклад можна привести “*Increased investment in science will be complemented by the development of a new funding agency, a more open visa system, and an ambitious national space strategy*”. – “Збільшення інвестицій у науку буде доповнене створенням нової фінансової установи, більш відкритою візовою системою та масштабною національною космічною стратегією.” [UE,URL]. При перекладі було використано таку синонімічну заміну як “ambitious – масштабна” завдяки якій ми досягли того самого наближення сенсу в оригіналі, якщо б ми використали звичайний словниковий еквівалент, то сенс речення був би змінений, а саме з емоційного боку.

Враховуючи особливості аудиторії, до якої спрямовано переклад, різні культурні та соціальні контексти можуть вимагати різних підходів до передачі інформації та виразу. Крім того, переклад тронних промов — це завдання високої відповідальності, оскільки вони мають важливе історичне та культурне значення. Тому, дотримання точності та акуратності в кожному деталі є вельми важливим.

Еквівалентність в перекладі тронних промов королеви Єлизавети II вимагає комплексного підходу, що включає в себе ретельний аналіз семантики

та емоційного навантаження, відданість стилістичним особливостям та збереження авторської наміри. Цей процес вимагає великої уваги до деталей та глибокого розуміння культурних особливостей обох мовних середовищ.[4]

Опираючись на індивідуальний стиль та особливості королеви Єлизавети II у її висловленнях. Кожен мовець має свою унікальну манеру висловлення, особливі виразні засоби та особистість, які слід передати у перекладі.

Перекладач має звертати увагу на контекст та обставини, у яких були виголошені тронні промови. Наприклад, чи йшлося про урочистий захід, суспільно-політичну подію чи особистий звернення до нації — це може вплинути на тон, образність та стиль мовлення.

Варто враховувати мовні особливості та нюанси обох мов, у якій здійснюється переклад. Вони можуть включати в себе синтаксичні, лексичні та граматичні відмінності, які враховують для точного відтворення сенсу. Ще одним важливим аспектом є дотримання етичних та культурних норм. Уникання використання невідповідних висловів чи виразів, які можуть спотворити смислове навантаження оригіналу, мають бути на першому місці.[9 : 33]

Усі ці фактори спільно визначають еквівалентність в перекладі тронних промов королеви Єлизавети II та гарантують, що переклад відтворить важливість та семантику оригіналу з врахуванням культурних та мовних нюансів. Враховуючи особливості мови та структуру тронних промов, фразеології, лексики, граматики та структури речень в оригіналі можуть виявити суттєвий вплив на переклад. Перекладач повинен знати, як вибрати мовні засоби, щоб вони відображали авторський стиль та інтонацію тронних промов. При перекладі тронних промов, може виникнути питання щодо транскрипції імен та термінів, особливо якщо вони мають особливий історичний чи культурний контекст. Дотримання правильної транскрипції є важливим аспектом, оскільки це може вплинути на розуміння та сприйняття тексту в іншій мові.

Загалом, переклад тронних промов королеви Єлизавети II — це завдання, що вимагає не лише мовної компетенції, але і ретельного аналізу та розуміння історичного та культурного контексту. Це необхідне завдання, оскільки

результат перекладу впливає на сприйняття та враження від самої тронної промови в новому мовному середовищі.

Р
А
О
Е

3.2 Перекладацькі лексичні трансформації у збереженні прагматичних функцій у перекладі текстів англомовного дискурсу.

*

При перекладі тронних промов можна використовувати майже всі існуючі трансформції, але саме в цьому дослідженні було використані такі лексичні трансформції як : калькування, модуляція, адаптація, додавання і опущення описовий метод

М
Ч
Р
Г
Е

Розпочати слід з модуляції, адже вона використовувалась найчастіше 42 рази, а це складає 24.7% від всіх трансформцій.

О
42

(7) *Measures will be brought forward to support the health and wellbeing of the nation, including to tackle obesity and improve mental health. - Будуть вжиті заходи для підтримки здоров'я і благополуччя нації, зокрема заходи з боротьби із зайвою вагою і з поліпшення психічного здоров'я.* (UE,URL).

М
А

Словосполучення “*mental health*” переклали як “психічне здоров'я”, якщо перекладати дослівно то вийшло б “ментальне здоров'я”. Наразі в українській мови це слово є не досить популярним, тому задля досягнення адекватності перекладу та зрозумілості для всіх поколінь, адже “ментальне здоров'я” можна вважати калькою з англійської мови, а от “психічне здоров'я” вже є прямим відповідником, який став звичним для українських читачів та слухачів.

(17) *Eight new free ports will create hubs for trade and help regenerate communities — Вісім нових вільних портів допоможуть створити торгові центри і розвинути місцеві спільнот.* [UE,URL].

Так само в цьому прикладі було використано модуляцію при перекладі, *hubs* було перекладено як *центри* , для адаптації під україномовного читача слова, які ще не так часто зустрічаються в новинах та газетах знаходиться коректний відповідник, наприклад як тут. Модуляція у цьому випадку дозволяє дати точніший та більш вірний переклад, який краще відображає зміст

оригінального речення.

(24) *Measures will be brought forward to address racial and ethnic disparities and ban conversion therapy* — Будуть запропоновані заходи для подолання расової та етнічної нерівності та заборони конверсійної терапії. [UE,URL].

У цьому випадку використання перекладацької трансформації модуляції було доцільним з кількох причин: переклад слова "address" на українську мову прямим перекладом може бути "звернутися до". Однак, у цьому контексті, "звернутися до расової та етнічної нерівності" не має сенсу. Використання терміна "подолати" краще виражає ідею вжиття конкретних заходів для вирішення проблем расових та етнічних нерівностей. Слово "подолати" у цьому контексті підкреслює активний підхід до вирішення проблем, що відображає загальну мету заходів.

Підсумовуючи вище наведені приклади, можна зазначити, що модуляція невід'ємною частиною перекладацької роботи.

Наступною трансформацією за кількістю є адаптація або адаптивний переклад, що складає 5.9% , розглянемо її на таких прикладах:

(55) *An immigration bill, ending free movement, will lay the foundation for a fair, modern and global immigration system.* - *Новий закон про імміграцію покладе край свободі пересування і закладе основу справедливої, сучасної імміграційної системи, що відповідає глобальним вимогам.* [UE,URL].

В даному контексті адаптивний переклад (передкладацька трансформація) використовується для того, щоб краще відтворити інформаційний та емоційний зміст оригіналу в перекладі. Розглянемо, як це відбувається в даному випадку: "ending free movement" - "покладе край свободі пересування" В оригіналі йдеться про припинення вільного руху осіб. Використавши вираз "покладе край", який передає ідею припинення або обмеження. Це не тільки передає технічний аспект законопроекту, а й може викликати емоційну реакцію читача, підсилюючи важливість цього кроку. "a fair, modern and global immigration system" - "справедливої, сучасної імміграційної системи, що відповідає глобальним вимогам" У цій частині перекладу враховані всі аспекти оригіналу:

справедливість, сучасність та глобальний характер імміграційної системи. Кожен аспект було виражено в українському перекладі.

(60) Measures will be brought forward to support and strengthen the National Health Service, its workforce and resources, enabling it to deliver the highest quality care. - Будуть впроваджені заходи для підтримки та підсилення Національної служби охорони здоров'я, її кадрового складу та ресурсів, що дозволять забезпечити надання медичної допомоги найвищої якості. [UE,URL].

У цьому випадку була використана адаптація для того, щоб краще виразити сенс оригінального речення з врахуванням особливостей української мови та її стилістичних відмінностей.

У перекладі були використані схожі терміни та конструкції, щоб передати сенс оригіналу, але в більш пристосованій формі для української аудиторії. Такий підхід допомагає зрозуміти суть повідомлення без втрати точності відповідності оригіналу.

Отже, адаптивний переклад дозволяє краще передати не лише технічний сенс оригіналу, а й його контекст, важливість та можливу емоційну реакцію читача. В даному випадку, це допомагає підкреслити важливість нового закону про імміграцію та його вплив на систему пересування осіб.

Наступна трансформація є опущення, яка так само відіграє важливу роль в перекладі, але при перекладі тронної промови використання становить 4.1%.

(10) My ministers will oversee the fastest ever increase in public funding for research and development, and pass legislation to establish an advanced research agency — Мої міністри стежитимуть за перебігом найшвидшого в історії збільшення фінансування досліджень і ухвалюють закони для створення агентства з наукових досліджень. [UE,URL]. При перекладі було опущено "public", "advanced", задля того щоб уникнути лексичне перенавантаження, через яке буде важко розумітися людям без додаткових знань в саме цій сфері. В деяких контекстах деталізація може відігравати значну роль, особливо якщо мова йде про конкретну галузь, де розрізнення між "публічним" і "приватним" фінансуванням має значення, або коли "advanced" має специфічне значення.

P
A
G
E
E
N
D

(12) *My government will strengthen the economic ties across the Union investing in and improving national infrastructure* — *Мій уряд посилить економічні зв'язки по всьому королівству завдяки інвестиціям у національну інфраструктуру.* [UE,URL].

В прикладі можна помітити що було опущено лексику яка вплине саме на розуміння читача, а саме в граматичному контексті. *"strengthen the economic ties across the Union"* — *"посилить економічні зв'язки по всьому королівству"* оригіналі, йдеться про посилення економічних зв'язків. Слово *"Union"* було опущено, а замість нього використано загальний термін *"королівство"*, щоб уникнути зайвого повторення слова *"Union"* та підкреслити єдність королівства. *"investing in and improving national infrastructure"* — *"інвестиціям у національну інфраструктуру"* опущення слова *"improving"* та *"and"*, щоб полегшити розуміння речення.

Описовий метод перекладу був використаний лише 3 рази, що складає 1.8%,

(9) *My government will build on the success of the vaccination program to lead the world in life sciences, pioneering new treatments against diseases like cancer, and securing jobs and investment across the country* — *Мій уряд, ґрунтуючись на успіху програми вакцинації, стане світовим лідером в охороні здоров'я, пропонуючи інноваційні способи боротьби із захворюваннями, як-от рак, і створить робочі місця та залучить інвестиції по всій країні.* [UE,URL].

В поданому випадку, описовий метод перекладу був використаний для того, щоб повніше відтворити сенс оригіналу та передати всі ключові елементи інформації. Оригінал містить технічні терміни та концепції, такі як *"life sciences"*, *"pioneering new treatments"*, *"diseases like cancer"*, *"securing jobs and investment"*. Описовий переклад дозволяє розгорнуто розповісти про ці аспекти, щоб читачі отримали повну картину. Описовий переклад дозволяє точніше передати контекст та сутність оригіналу, особливо коли йдеться про плани та пріоритети уряду щодо охорони здоров'я та економіки. Описовий переклад може краще відтворити емоційний тон та наголос оригіналу, особливо коли йдеться про такі

важливі справи, як боротьба зі смертоносними захворюваннями та забезпечення економічного росту.

В результаті, використання описового перекладу в даному контексті дозволило краще передати сенс та важливість оригінального тексту для українського аудиторії.

(54) My Ministers will work to implement new regimes for fisheries, agriculture and trade, seizing the opportunities that arise from leaving the European Union. — Мої міністри введуть нові режими (регулювання) для риболовецької галузі, сільського господарства і торгівлі, використовуючи всі можливості, що відкриваються для нас після виходу з ЄС. [UE, URL].

У цьому випадку був використаний описовий метод перекладу для того, щоб передати сенс оригіналу українською мовою за допомогою більш докладного опису та пояснень. У цьому перекладі було використано більше деталей та пояснень, щоб чітко виразити сенс оригіналу. Замість використання одного слова "режими", було додано пояснення "(регулювання)" для кращого розуміння. Також, в описі додано пояснення про те, що ці можливості відкриваються після виходу з ЄС. Цей підхід робить переклад більш докладним і зрозумілим для читача.

Наступною трансформацією можна проаналізувати додавання, адже вона є однією з найуживаніший трансформацій при перекладі не тільки тронних промов, а й решту документів. В нашому перекладі вона була використана 22 рази, що становить 12.9 % від усіх трансформацій.

Завдяки додаванню можна ідеально передати всі мотиви і наміри мовця, адже не завжди може бути достатньої кількості слів для досягнення еквівалентності і логічності, найкраще це можна зрозуміти на прикладах.

(3) To achieve this my government will level up opportunities across all parts of the United Kingdom, supporting jobs, businesses, and economic growth, and addressing the impact of the pandemic on public services. — Щоб досягти цього, мій уряд доб'ється вирівнювання можливостей для жителів усіх частин Сполученого Королівства, підтримає створення робочих місць, допоможе

бізнесу, сприятиме економічному зростанню і займеться соціальними сервісами, які пережили наслідки пандемії. [UE,URL].

В цьому прикладі в англійському варіанті не було слова, яке буде перекладене як «добитися, досягти», а без цього дієслова речення буде мати інакше значення, як «мій уряд вирівняє можливості...», тому завдати додавання вдалося розширити емоційний спектр і зробити на цьому акцент, адже з цією трансформацією речення звучить більш переконливо.

Те ж саме можна сказати проаналізувавши другу частину речення «*supporting jobs, businesses, and economic growth*» перекладено як «підтримати створення робочих місць, допомагати бізнесу, сприяти економічному зростанню», в оригінальній частині слова просто перелічуються, тобто без ніякою конкретики, можливе ця конструкція буде більш зрозумілішою для англомовного суспільства, не як не для україномовного.

(19) Measures will be brought forward to ensure the children have the best start in life, prioritizing their early years — Буде вжито заходів для того, щоб у дітей була можливість отримати кращий старт у житті, приділяючи пріоритетну увагу їхньому ранньому дитинству. [UE,URL].

У перекладі, "приділяючи пріоритетну увагу їхньому ранньому дитинству" є прикладом передкладацької трансформації як додавання. Оригінал вказує на пріоритетну увагу до раннього дитинства, і цей аспект був включений у переклад, щоб передати цю важливу ідею українському читачеві. Ця додаткова інформація допомагає краще зрозуміти сутність оригіналу та його важливість, особливо коли йдеться про заходи для дітей та їхній кращий старт у житті.

Наступною трансформацією за кількістю є калькування, розглянемо на прикладі :

(11) Following the unprecedented support provided to businesses during the pandemic, proposals will be brought forward to create and support jobs and improve regulation. — Слідами безпрецедентної підтримки для бізнесу під час пандемії буде розроблено пропозиції щодо створення та підтримки робочих місць, а також щодо поліпшення бюрократичних процесів. [UE,URL].

У цьому випадку, при перекладі, було використано калькування для того, щоб передати точний сенс оригінального тексту і використати схожі конструкції, які вже вживаються в українській мові. Калькування допомагає зберегти специфічний відтінок оригіналу та зробити переклад більш зрозумілим для читача. У цьому випадку, "пропозиції щодо створення та підтримки робочих місць" та "щодо поліпшення бюрократичних процесів" є відомими фразеологізмами українською мовою, тому їх використання є доцільним для передачі сенсу оригіналу.

(1) *My Lords and members of the House of Commons — Мілорди та члени Палати громад. [UE, URL]*. У даному випадку було використано калькування для того, щоб зберегти формальність та виразити аналогію з англійською мовою. Калькування у цьому контексті передбачає відтворення англійських термінів українською мовою без суттєвих змін, зберігаючи офіційний тон та формальний стиль. Це допомагає зберегти важливий контекст та намір оригіналу.

3.3 Застосування граматичних і стилістичні трансформації для збереження прагматичних функцій усталених порівнянь у перекладі текстів англомовного дискурсу.

При перекладі тронних промов можна використовувати майже всі існуючі трансформації, але саме в цьому дослідженні було використані такі граматичні трансформації як : граматична заміна, транспозиція, цілісне перетворення, морфологічна заміна

Морфологічна заміна достатньо рідко використовувалася під час перекладу тронної промови, тому вона відсоток склав 3.5%.

(68) *A new duty will be placed on public sector bodies, ensuring they work together to address serious violence. — На органи держсектора буде покладено новий обов'язок - забезпечити їхню спільну роботу з протидії серйозному насильству. [UE, URL]*.

Тут використано морфологічну заміну для того, щоб більш точно передати

В українській мові зазвичай спосіб вираження пріоритету подається через підмет-присудок конструкцію ("*пріоритет уряду*"). В цьому випадку транспозиція дозволяє зберегти логічну структуру речення. Україномовні читачі можуть легше сприйняти фразу "*пріоритет уряду*" в контексті оголошення цілі держави. Це спрощує розуміння і передачу основного наміру речення. Також український аналог англійської граматичної структури присвєнення виражається через зміну закінчення слова не як англійською 's.

(4) *My government will protect the health of the nation, continuing the vaccination program and providing additional funding to support the NHS — Мій уряд захистить здоров'я нації, продовжуючи програму вакцинації та збільшивши фінансування національної служби охорони здоров'я Велико Британії* [UE,URL]. Українська мова, як і англійська, має свою особливу логіку. В випадку "*програма вакцинації*" логічніше виглядає "*вакцинаційна програма*", а не "*програма вакцинації*". Такий переклад легше сприймається для українського читача. Транспозиція дозволяє виразити ідею більш пронизливо та узгоджено зі структурою української мови. "*Вакцинаційна програма*" — це більш зрозумілий і звичний термін для українського читача, який легше сприймається в контексті медичної тематики. Вакцинаційна програма — це програма, спрямована на проведення вакцинацій, тобто цілковитий відповідник "*vaccination program*" у сенсі.

(15) *Measures will be introduced to ensure that support for businesses reflects the United Kingdom's strategic interests and drives economic growth — Будуть представлені заходи, які забезпечать підтримку бізнесу, що відповідає стратегічним інтересам Великої Британії і забезпечує економічне зростання.* [UE,URL].

Українська мова має власну логіку та послідовність виразів. Вираз "*стратегічні інтереси Великої Британії*" українцям зрозумілий і природний, і використання транспозиції допомагає зберегти цей мотив в реченні реченні. Вислів "*стратегічні інтереси Великої Британії*" є більш зрозумілим для українського читача, оскільки він використовує звичний для української мови

порядок слів.

(22) *Laws to modernize the planning system so that more homes can be built will be brought forward, along with measures to end the practice of ground rents for newly sold properties* — *Будуть прийняті закони, спрямовані на модернізацію системи планування, щоб можна було будувати більше житла, а також заходи, спрямовані на припинення практики орендної плати за землю для нових об'єктів нерухомості, що продаються.* [UE,URL]. В перекладі першої частини речення була використана транспозиція для того, щоб краще виразити зміст оригінального тексту та зробити його більш зрозумілим для читача. Транспозиція включає зміну порядку слів або фраз, щоб краще передати сенс оригіналу. У перекладі було використано транспозицію, щоб краще сфокусувати увагу на головному заході, а саме "прийнятті законів, спрямованих на модернізацію системи планування". Такий підхід робить речення більш легким для сприйняття та розуміння. Також, у перекладі використано сполучення "щоб можна було будувати більше житла", що дозволяє більш чітко виразити мету законів про модернізацію системи планування.

Завдяки транспозиції можна яскраво передати англомовні тексти та промови, адже граматичні структури в кожній мові – різні.

Наступна трансформація – цілісне перетворення, було використано 22 рази, що складає 14.1%

— *Будуть представлені закони, що спрощують бюрократію.* [UE,URL].

Вислів "що спрощують бюрократію" відмінно передає основну ідею, якою є спрощення процесу закупівель у секторі публічних закупівель. Україномовній аудиторії, особливо тим, хто не має фахового знання у цій галузі, більше зрозумілий термін "бюрократія", ніж "процес закупівель". В українському перекладі конкретизується, що саме спрощується за допомогою цих законів — бюрократичні процедури у сфері закупівель. Використання "бюрократії" у контексті загальних справ допомагає використовувати більш звичайну та зрозумілу мову для читача.

P
A
U
E

(33) Measures will be brought forward to strengthen devolved government in Northern Ireland and address the legacy of the past — Буде вжито заходів для посилення уряду Північної Ірландії та для захисту спадщини минулого. [UE, URL].

Український переклад "для захисту спадщини минулого" виразно передає ідею про роботу з минулим та його спадщиною. В англійському варіанті ця ідея може бути менш конкретно виражена "address the legacy of the past". Вираз "захисту спадщини минулого" є більш зрозумілим для української аудиторії, адже дослівний переклад звучатиме так "Розглянути спадщину минулого" що має зовсім інше значення. Українська мова дозволяє виразити ідею більш лаконічно та конкретно, що сприяє точному та зрозумілому перекладу.

R
M
A
I

(37) Measures will be brought forward to establish a fairer immigration system that strengthens the United Kingdom's borders and deters criminals who facilitate dangerous and illegal journeys. — Будуть вжиті заходи для створення більш справедливої міграційної системи, яка зміцнить кордони Сполученого Королівства та стримуватиме злочинців, які організують небезпечні та нелегальні шляхи в'їзду в країну. [UE, URL].

Завдяки цілісному перетворенню було досягнуто логічності і адекватності перекладу для україномовного читача, адже дослівний переклад словосполучення *illegal journeys* звучав би як *нелегальні поїздки*, що взагалі не є доцільним до цієї промови, адже перекладач має дотримуватися правил формального мовлення і використовувати тільки такі відповідники, які по сенсу підходять до виразу.

Морфологічна заміна достатньо рідко використовувалася під час перекладу тронної промови, тому вона відсоток склав 3.5%.

(68) A new duty will be placed on public sector bodies, ensuring they work together to address serious violence. — На органи держсектора буде покладено новий обов'язок - забезпечити їхню спільну роботу з протидії серйозному насильству. [UE, URL].

Тут використано морфологічну заміну для того, щоб більш точно передати

і "переконуються, що кожна дитина має якісну освіту і можливість реалізувати свій потенціал" замість "ensure every child has a high-quality education and is able to fulfill their potential". Такий підхід дозволяє зберегти сенс оригіналу, але виразити його іншими словами чи конструкціями в українській мові.

P
A
E
F
U
\
*

M
E
R
G
E
F
O
R
M
A
T

Висновки до розділу 3

1. Еквівалентність передбачає точне відтворення інформації, включаючи семантичний, стилістичний та функціонально-комунікативний аспекти. Крім того, еквівалентність також враховує емоційний відгук та підтекст отримувача. Еквівалентність перекладу залежить від контексту, у якому був створений оригінал, та контексту перекладу. Переклади надані в цьому розділі тронних промов королеви Єлизавети II демонструють ефективне використання різних трансформацій для досягнення еквівалентності, таких як граматична заміна, синтаксична заміна, модуляція, описовий метод, модуляція. Зокрема, адаптувати переклад під читача, враховуючи особливості мови та культурного контексту.

2. При перекладі тронних промов було використано такі лексичні трансформації, як заміна, конкретизація, модуляція, адаптація, морфологічна заміна. Найчастіше було використана така трансформація як модуляція, а саме 24.7% що свідчить про важливість роботи зі словником та з культурою країн мови яких використовуються при перекладі. Адаптація або адаптивний переклад використовувалась в 5.9% випадків. За допомогою опущення було перекладено 4.1%. Морфологічна заміна достатньо рідко використовувалась під час перекладу тронної промови, тому її відсоток склав 3.5%.

3. При перекладі тронних промов задля досягнення перекладацької адекватності було використано такі граматичні і стилістичні трансформации, як транспозиція, опущення, додавання, синонімічна заміна. Використання транспозиції (15.3%) для покращення логічності та сприйняття, також чудово підкреслюють ефективність роботи з перекладом. Цілісне перетворення було використано для перекладу 14.1% прикладів аналізованих в цій роботі. Відсоток використання додавання становить 12.9 % від усіх трансформацій. Описовий метод перекладу був використаний лише 3 рази, що складає 1.8%. Відсоток граматичної заміни складає 2.9%.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Промова це — майстерно спрямована кампанія, яка вимагає довготривалої та ретельної підготовки. Це складний процес, оскільки його мета – не лише доставити інформацію суспільству про певну галузь економіки, політики чи суспільного життя.

Політики зазвичай використовують такий інструмент, як політична промова, що є основним в досягненні цілей. Це передбачений і досліджений виступ із гострою політичною акцентуацією, що включає в себе як позитивні, так і негативні оцінки, добре обґрунтовані аргументи, конкретні факти, а також плани та перспективу політичних змін.

Телевізійні політичні промови нерідко стають відображенням важливих подій суспільно-політичного життя, зокрема виборів до органів державної влади. Ці промови завжди впливають на різні сфери глядача: інтелектуальну, емоційну. Виступи та промови політиків визначаються як публічні, а також мають декілька різновидів таких красномовств, таких як: політичне, наукове, адміністративне та юридичне.

Тронна промова вирізняється стриманістю у проявах емоцій, орієнтацією на логічний, а не емоційний вплив, аргументованістю. Також кожна промова представляє собою спілкування, в яке ми вкладаємо три основні складові: автор, аудиторія, промова. Ці складові взаємодіють між собою та виконують головну мету.

Головна мета тронних промов полягає у впливі на слухачів. Щоб досягти цього, промови відповідають таким критеріям:

- 1.
2. Логічність: кожна частина повинна впливати з попередньої, забезпечуючи послідовний розвиток думки, без втрачання головного сенсу.
3. Чіткість і точність: використання загальновідомих та літературних слів, уникання зайвих, невизначених та двозначних висловів, особливо увагу приділяють використанню формального варіанту слів.

є

м

н

а

Р
А
Г
Е
*

М
Й
R
G
Ж
F
О

Р
М
А

У

4. Простота і зрозумілість: використання доступної мови, уникання складних термінів та надмірних наукових висловів.

5. Стислість: уникання другорядних деталей, спрощення повідомлення, якщо це можливо без втрати суті.

6. Емоційність та наочність: використання прикладів, досвіду аудиторії та наочних матеріалів для активізації емоційного сприйняття.

7. Жвавість викладу: виразність, відсутність шаблонних висловів та використання яскравих виразів.

8. Доречність: врахування цілей та особливостей аудиторії, адаптація під конкретного слухача та звертаючи увагу на всі ситуації в суспільстві.

Тронній промові властива практично усім елементам мітингового виступу. Займаючись актуальними суспільно – політичними питаннями та активно впливаючи на свідомість, оратор намагається вплинути на слухача, надихаючи його на конкретні дії та визначаючи необхідність прийняття певної громадянської позиції, зміни поглядів або формування нових.

Тронну промова вважають як захід у деяких монархіях, під час якого правлячий суверен або його представник зачитує заздалегідь підготовлену промову членам законодавчого органу країни при відкритті сесії, в якій викладається порядок денний уряду та основні напрямки роботи на майбутню сесію, Монарх оголошує перерву в роботі та розпускає Парламент.

Одним із ключових лінгвокультурології є вираження культурної вагомості мовного виразу, або, як його ще називають, "культурного коду". Його можливо визначити через порівняння прототипічної ситуації фразеологічного виразу чи іншої мовної одиниці з її символічним тлумаченням та тими культурними концепціями, які відомі або можуть бути пропоновані мовцям лінгвістом. Отже, виникає можливість розкрити глибокі зв'язки між мовою та культурою, розширюючи наше розуміння світу. Усе це робить лінгвокультурологію важливим інструментом для вивчення культурного різноманіття та взаєморозуміння між різними національностями. Лінгвокультурологія, крім того, розкриває перед нами складну мережу культурних асоціацій та стереотипів,

які впливають на мовні вирази. Вона дозволяє виявити ті особливості, які мають сакральне або історичне значення для певного народу та можуть бути відображені у мовних конструкціях. Важливо відзначити, що лінгвокультурологія є не лише інструментом для аналізу мови, але й ключовим компонентом міжкультурного спілкування. Розуміння культурних аспектів мови допомагає уникнути недорозумінь та конфліктів у комунікації між представниками різних культур. Таким чином, лінгвокультурологія є невід'ємною частиною сучасної лінгвістики та культурології, що відкриває перед нами глибини мовного виразу та його культурний контекст. Вона надає можливість не лише вивчати, а й поважати та розуміти різноманітність світоглядів та цінностей різних культур.

Лінгвокультурний аналіз тронної промови — метод, який спрямований на вивчення мовних засобів різних рівнів у політичних та публіцистичних текстах. Його основна мета - розгляд функціонального відповідності мовних засобів висловлення до їхнього сенсу, впливу на аудиторію та індивідуального стилю мовця. Цей метод передбачає розгляд тексту як вправного використання мовних засобів, які відображають конкретний ідеєно-тематичний зміст та спрямовані на вплив і маніпулювання громадською свідомістю. Крім того, лінгвокультурний аналіз сприяє розвитку культурної рефлексії та здатності розуміти стійкі культурні смисли. Лінгвокультурологічний аналіз тронних промов є важливим інструментом для розкриття культурних відмінностей та особливостей в способах вираження політичних ідей. Він дозволяє виявити та проаналізувати вплив культурних аспектів на вибір мовних засобів, їхню інтонацію та структуру промови. Крім того, лінгвокультурологічний аналіз сприяє розкриттю глибинних сенсів та культурних вимірів тексту. Він дозволяє виявити та розглянути ті культурні концепти та цінності, які вкладені в слова та вирази мовця, що має величезне значення для правильного розуміння та відтворення тексту в перекладі. Таким чином, лінгвокультурологічний аналіз стає необхідним інструментом для ефективного перекладу тронних промов, оскільки враховує не

лише мовні аспекти, але й культурні особливості, що лежать в основі кожного висловлення.

Тронні промови вирізняються особливою структурою, в якій використовуються різноманітні лінгвістичні засоби для надання висловлюванню емоційного та семантичного навантаження. У цих виступах часто спостерігаються елементи градації, інверсії, антитези, а також риторичні запитання та запитально-відповідні конструкції речень. Часто вони оперують мовними шаблонами та стереотипами. Неактуальні вислови замінюються умовними, або навіть абстрактними фразами, що не несуть чіткого значення. У політичній мові промови віддають перевагу коментуванню, а не наданню об'єктивної інформації. Важливим аспектом є те, що аргументація переважно спрямована на емоції, а не на раціональне переконання.

Для відтворення культурно-специфічних аспектів та відображення конкретної культурної моделі під час перекладу, перекладачі можуть використовувати такі методи. Правильна інтерпретація вихідного тексту та пошук відповідних мовних засобів для передачі прагматики та емоційності – важливий аспект при перекладі. Використання таких трансформацій як опущення, розширення, екзотика, оновлення, ситуаційна еквівалентність, впливають на вихідний текст та його адекватність і логічність. При перекладі тронних промов, особливу увагу слід звертати на культурно-специфічні аспекти та особливості культурної моделі. Це важливо для збереження аутентичності та правильного сприйняття змісту промови в перекладі. Використання таких методів, як опущення, розширення, екзотика, оновлення та ситуаційна еквівалентність, може значно вплинути на вихідний текст, надаючи йому необхідну адекватність та логічність. Додатково, правильна інтерпретація вихідного тексту та здатність вибрати відповідні мовні засоби для передачі прагматики та емоційності є надзвичайно важливим аспектом при перекладі тронних промов. Це дозволяє зберегти сутність та емоційний заряд оригіналу, що є ключовим для точного відтворення промов.

Тронні промови Єлизавети II вже понад 70 років є необхідною частиною культури Великої Британії та країн Співдружності. Вони виголошуються на державному відкритті парламенту, яке є офіційною церемонією, що знаменує початок нової парламентської сесії. Промова пишеться чинним урядом і окреслює його законодавчий порядок денний на наступний рік. Королева Єлизавета II у своїх промовах часто звертає увагу на глобальні проблеми, такі як міжнародні конфлікти, бідність та екологічні питання. Це вказує на важливість міжнародного співробітництва та глобальної відповідальності країни. Саме так вона вказувала на важливість своїх промов та також вказуючи на свій вплив не тільки в Британії, а також на міжнародній арені. Окрім цього тронні промови Єлизавети II вказувала на стабільність її правління.

Структура тронних промов Королеви Єлизавети II має відмінні риси та елементи, які відображають їхню важливість і формат. Основні компоненти структури таких промов можна виділити так:

1. Вступ, що зазвичай розпочинається з введення, де Королева вітає членів Палати спільноти та відзначає важливість обговорюваних питань.
2. Висловлення ключових тез. Після вступу Королева переходить до висловлення ключових тез і пріоритетів, які будуть враховуватися в роботі Парламенту. Це є серцем промови і вказує на головні напрями урядової політики.
3. Аргументація: Королева розглядає докладніше кожен з ключових тем і обговорює їх важливість та можливі шляхи досягнення мети.
4. Завершення: Промови завершуються заключними словами, де Королева підводить підсумок та висловлює надію на співпрацю Парламенту в реалізації законодавчих ініціатив. Це також може включати вирази вдячності та побажання для підданих.
5. Стійкі комунікативні стратегії : Протягом багатьох років Королева Єлизавета II використовувала стійкі комунікативні стратегії, такі як підкреслення єдності, позитивний тон та висловлення надії.

Прагматичними функціями тронних промов є визнання законності влади, адже письмова форма промови набуває юридичного і соціального значення, комунікативні стратегії монарха, заохочення та утримання громадської підтримки, політичне декларування, формування національної ідентичності та підтримання культурного спадку. Всі ці функції відіграють важливу роль у формуванні та зміцненні королівської влади, налагодженні зв'язку з суспільством, впливаючи на політичний і культурний контекст епохи. Завдяки їм пересічні слухачі та жителі країни можуть згадати важливі зміни в суспільстві, законопроекти тощо. Тронна промова королеви Єлизавети II є незамінною частиною британської політичної культури. Це спосіб королеви спілкуватися з країною та формулювати своє бачення майбутнього. Промови також слугували нагадуванням про важливість традицій і престолонаслідування в британському суспільстві. Комунікативні стратегії, які монарх використовує у своїх тронних промовах, мають завдання заохочувати та утримувати громадську підтримку. Вони створюють діалог між владою та громадськістю, підсилюючи взаєморозуміння та довіру.

Політичне декларування через тронні промови стає важливим інструментом формування національної ідентичності та підтримання культурного спадку. Загалом, тронна промова королеви Єлизавети II відіграє надзвичайно важливу роль у британській політичній культурі. Це не просто засіб спілкування монарха з країною, але й спосіб визначити й сформулювати її бачення майбутнього. Вона надає можливість громадянам долучитися до обговорення суспільнополітичних питань. Тронні промови королеви Єлизавети II не лише відображають її власні переконання, але й відображають політику партії чи партій, які перебувають при владі. Це додає до промов додатковий рівень важливості та відповідальності, оскільки вони стають важливим інструментом комунікації між владою та суспільством.

Також, слід відзначити, що тронні промови є важливим засобом історичної пам'яті та архівування важливих подій та рішень. Вони стають свідками

важливих етапів розвитку країни, а їхні тексти можуть бути використані для аналізу та дослідження політичних та культурних змін.

Еквівалентність передбачає точне відтворення інформації, включаючи семантичний, стилістичний та функціонально-комунікативний аспекти. Крім того, еквівалентність також враховує емоційний відгук та підтекст отримувача. Враховуючи, що еквівалентність перекладу залежить від контексту, у якому був створений оригінал, та контексту перекладу. Переклади надані в цьому розділі тронних промов королеви Єлизавети II демонструють ефективне використання різних трансформацій для досягнення еквівалентності, таких як граматична заміна, синтаксична заміна, модуляція, описовий метод, модуляція. Зокрема, адаптувати переклад під читача, враховуючи особливості мови та культурного контексту.

При перекладі тронних промов можна використовувати майже всі існуючі трансформації, але саме в цьому дослідженні було використані такі лексичні, граматичні трансформації як : калькування, транспозиція, конкретизація, додавання, описовий переклад, адаптація, модуляція, граматична заміна, синтаксична заміна, опущення, цілісне перетворення, морфологічна заміна. Під час роботи над перекладом тронних промов найчастіше було використана така трансформація як модуляція, а саме 24.7% що свідчить про важливість роботи зі словником та з культурою країн мови яких використовуються при перекладі. Використання транспозиції 15.3% для покращення логічності та сприйняття, також чудово підкреслюють ефективність роботи з перекладом. Цілісне перетворення було використано для перекладу 14.1% прикладів аналізованих в цій роботі. Відсоток використання додавання становить 12.9 % від усіх трансформацій. Адаптація або адаптивний переклад використовувалась в 5.9% випадків. За допомогою опущення було перекладено 4.1%. Морфологічна заміна достатньо рідко використовувалась під час перекладу тронної промови, тому її відсоток склав 3.5%. Відсоток граматичної заміни складає 2.9%. Описовий метод перекладу був використаний лише 3 рази, що складає 1.8%. У цьому дослідженні були детально розглянуті різноманітні трансформації, які використовуються при

перекладі тронних промов. Кожен тип трансформації має свою важливу роль у точному та ефективному відтворенні оригінального тексту.

Це дослідження підкреслює, що переклад тронних промов – це завдання, що вимагає не лише високого рівня мовних навичок, але й чутливості до культурного та політичного контексту. Вибір правильних трансформацій є ключовим у забезпеченні точності та ефективності відтворення оригінального змісту. Надійне розуміння і вміння застосовувати ці трансформації стають незамінними у наданні відповідного мовного виразу величі та смислового навантаження тронних промов.

Таким чином, аналіз трансформацій у перекладі тронних промов є важливим кроком у вивченні та розвитку мовних навичок перекладача. Вміння використовувати різні трансформації відкриває широкі можливості для точного та ефективного відтворення тексту, забезпечуючи збереження його сутності та емоційного впливу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамович, С. Д., Чікарькова, М. Ю (2001). *Риторика*. Львів: Світ.
2. Базылев, В. Н (2005). *Эффективная коммуникация: история, теория, практика: Словарь справочник*. К.
3. Балахтар, В.В., Балахтар, К.С. (2011). *Адекватність та еквівалентність перекладу*. Чернівці. Відновлено 3 М
Е
4. Балахтар, В.В., Балахтар, К.С. (2011). *Адекватність та еквівалентність перекладу*. Чернівці. Відновлено 3 Р
G
В
F
O
P
5. Бевз, М. В (2006). *Логіка і риторика, Основи красномовства промов*. Книжка 1 (235-238 с.). М
A
T
6. Бульвінський, А. Г (2017). *Країни світу і Україна*. К.: Фенікс.
7. Бурда, В., Божич, Ю. (2022). *Пішла епоха. Як царювала, але не правила* к
8. Васенко, Л. А (2008). *Фахова українська мова*. Київ: Центр учб. літ.
9. Волкотруб, Г (2004). *Практична стилістика української мови*. Тернопіль.
- 10.Бладіліна, Г. Г. (1997). *Питання мовленнєвої культури та стилістики*. Київ.
- 11.Горбула, О. Д., Паламар, Л. М., Кацавець, Г. М (Ред.). (2004). *Ділова українська мова*. Київ: 4-те вид.
- 12.Гриценко, Т. Б., Гриценко, С. П., Іщенко, Т. Д., Мельшчук, Т. Ф., Чуприк, Н. В., Анохіна, Л. П (2018). *Етика ділового спілкування*. К.: Центр учбової літератури.
- 13.Єфімов, Л. П (2004). *Стилiстика англiйської мови i дискурсивний аналіз: учбово-методичний посiбник*. Вінниця: Нова книга.
- 14.Жлуктенко, Ю. О (1981). *Проблеми адекватності перекладу. Теорія і практика перекладу*. Київ : Вища шк., Вип. 6.
- 15.Жначур Н. (2018). *Виступ із тематичною промовою. Основні способи* в
т
а
т

- 16.Климович, С.М. (Ред.). (2017). *Матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Пріоритетні напрями філологічних досліджень»*. Херсон.
- 17.Комиссаров, В. Н (2007). *Лингвистика перевода*. М.: ЛКИ.
18. Коршунова, І. А., Король, Т. Г (2019). *Особливості перекладу англomовних політичних виступів українською мовою*. Полтава.
- 19.Коршунова, І. А., Король, Т. Г (2020). *Особливості перекладу англomовних політичних виступів українською мовою*. Полтава.
- 20.Кочерган, М. П (2000). *Загальне мовознавство*. Київ: Академія.
- 21.Кутуза, Н. В. (2009). *Сугестивні елементи політичної та рекламної комунікації. Реклама та PR у масово інформаційному просторі* [монографія]. Одеса.
- 22.Масенко Л. (2008). *Мовна ситуація України: соціолінгвістичний аналіз*. *Мовна політика та мовна ситуація в Україні: Аналіз і рекомендації*. Київ.
- 23.Маслова, В. А (1997). *Введение в лингвокультурологию*. М.
- 24.Мацько, Л. І., Сидоренко, О. М., Мацько, О. М (2003). *Стилістика української мови*. К.: Вища шк.
- 25.Моркотун, С (2017). *Відтворення експресивності образних засобів при перекладі текстів політичного дискурсу № 3*. Київ. Відновлено з http://nbuv.gov.ua/UJRN/stkm_2017_3_6
- 26.Н
27. Науменко, Л., Гордєєва, А.(2011). *Practical Course of Translation from* уВінниця: Нова. Книга, 2011.
- Ю
- 29.Басенчук, Н. В (2017). *Поняття дискурсу як комунікативної події та текстової категорії №123*. Будапешт.
- 30.Петренко, В. В. (2006). Політична мова чи політичний дискурс? *Вісник Київського нац. університету ім. Т. Шевченка: Сер.: Філософія. Політологія*. 2006. № 81/83. С. 124–126.

р

а

ц

і

31. Пономарів, О. Д (2000). *Стилістика сучасної української мови*. 3-тє вид. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан».
32. Складчикова, Н. В (1985). *Семантическое содержание метафоры и виды его компенсации при переводе. Номинация и контекст*. Киев.
33. Усенко, М. (2011). *Особливості перекладу політичного дискурсу*. Том 2. Т* ТНТУ.
34. Чеберяк, А. М. (2011). Лінгвостилістичні та комунікативно-прагматичні особливості реалізації стратегії персуазивності у текстах відкритих листів. *Вісник Житомирського державного університету: Філологічні науки*. Вип. 609. С. 7–11.
35. Швайка, О (2017). *Труднощі перекладу політиків*. Львів: Євереск.
36. Шевченко, И. С. (2003). Герменевтический аспект перевода как вторичной метакоммуникации. *Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Герменевтический аспект перевода как вторичной метакоммуникации*. Вип. 609. С. 7–11.
37. Яблочникова, В. О (2019). Перекладацька адекватність та еквівалентність.
38. Дременко, О.І., Конотопенко, О.П., Лапшин, С.А., Бондар, К., Приходько В., Герасименко А., Кондратюк, Д., Скакун М., Муль, І. (Ред.) (2017). *Актуальні проблеми політології*. Вінниця. Відновлено з
40. [Відновлено з //www.eonline.com/news/963436/the-complicated-truth-about-](http://www.eonline.com/news/963436/the-complicated-truth-about-)

У

Ф

В

А

В

В

Д

Н

В

48.

J

\
*

3. – P. 2711 – 2728. W.D.D.

50.

ò

M
E
R
G

51.

52. Queen Elizabeth II (1940). Princess Elizabeth's Wartime Broadcast. London.

B

F
O
R
M
A
T

E

и

Toward a Science of Translation – with Special Reference to Principles and Procedures Involved in Bible Translating. Leiden: Brill.

The Linguistic and Practical Aspects of Translation. In: *On Translation*. Leiden: Brill.

New York: Oxford University Press. 107–239 p.

e

B

ò

д

и

o

и

Y

л

P

E

и

ò

l

N

3

K

"

h

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. (БОДНСУ) — Ботвина, Н. В. (1999). *Офіційно-діловий та науковий стилі української мови*. Київ: Артек.
2. (ВПСУМН) — Волкотруб, Г. Й. (2004). *Практична стилістика української мови*. Тернопіль. *
3. (ДУМНП) — Горбула, О. Д., Паламар, Л. М., Кацавець, Г. М. (Ред.). (2000). *Ділова українська мова*. 4-те вид. Київ. М
4. (КПДПАН) — Карабан В.І. (1997). *Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Частина 1: Граматичні труднощі*. Київ: Tempus. R
G
E
F
O
R
5. (КССПЛ) — Карабута, О. (2002). *Сучасна суспільно-політична лексика*. Вип. 14. Херсон: Айлант. М
6. (КПССУМ) — Коваль, А. Н. (1990). *Практична стилістика сучасної української мови*. К. А
7. (РНМПС) — Романовський А. Г., Серета Н. В., Квасник О. В. (2008). *Риторика*. Харків: НТУ "ХПІ".

ДОДАТОК

Переклад тронних промов королеви Єлизавети II (на матеріалі тронних промов 2019 року)

	<u>Оригінал</u>	<u>Переклад</u>	<u>Трансформації</u> \ *
1.	<u>My Lords</u> and members of the <u>House</u> of Commons	<u>Мілорди</u> та члени <u>Палати</u> громад.	1. Калькування M E R G E F O R M A T
2.	<u>My</u> government's <u>priority</u> is to <u>deliver</u> a national recovery from the pandemic that makes the United Kingdom stronger, healthier, and more prosperous than before.	<u>Пріоритет</u> мого уряду - <u>забезпечити</u> національне відновлення після пандемії, завдяки якому <u>Сполучене</u> Королівство стане сильнішим, здоровішим і більш процвітаючим, ніж раніше.	1. Транспозиція 2. Конкретизація
3.	To achieve this my government will level up opportunities across all parts of the United Kingdom, <u>supporting jobs, businesses, and economic growth</u> , and addressing the impact	Щоб досягти цього, мій уряд <u>доб'ється</u> вирівнювання можливостей для жителів усіх частин <u>Сполученого</u> Королівства, <u>підтримає створення</u> робочих місць,	1. Додавання

	of the pandemic on public services.	<u>допоможе</u> <u>бізнесу,</u> <u>сприятиме</u> <u>економічному</u> <u>зростанню</u> і займеться соціальними сервісами, які пережили наслідки пандемії.	
4.	My government will protect the health of the nation, continuing the <u>vaccination program</u> and providing additional funding to support the <u>NHS</u>	Мій уряд захистить здоров'я нації, продовжуючи <u>програму вакцинації</u> та збільшивши фінансування <u>національної служби охорони здоров'я Велико Британії</u>	1. Транспозиція 2. Описовий переклад
5.	My ministers will bring forward legislation to <u>empower the NHS to innovate and embrace technology</u>	Мої міністри розроблять законопроекти, які <u>дадуть НСОЗ можливість</u> займатися інноваціями та використовувати технологічні досягнення.	1. Додавання 2. Адаптація 3. транспозиція
6.	Patients will receive more tailored and	Пацієнти зможуть отримати більш індивідуальний	1. Додавання

	preventative care <u>closer to home</u>	превентивний підхід до лікування - і ближче до <u>їхніх домівок</u> .	
7.	Measures will be brought forward to support the health and wellbeing of the nation, including to tackle obesity and improve <u>mental health</u> .	Будуть вжиті заходи для підтримки здоров'я і благополуччя нації, зокрема заходи з боротьби із зайвою вагою і з поліпшення <u>психічного здоров'я</u> .	1. Модуляція *
8.	Proposals on <u>social care reform</u> will be brought forward.	Будуть розроблені пропозиції щодо реформи <u>соціальних служб</u> .	1. Транспозиція
9.	My government will build on the success of the vaccination program <u>to lead the world in life sciences</u> , pioneering new <u>treatments</u> against diseases like cancer, and <u>securing jobs</u> and <u>investment</u> across the country	Мій уряд, ґрунтуючись на успіху програми вакцинації, <u>стане світовим лідером в охороні здоров'я</u> , пропонуючи інноваційні <u>способи боротьби</u> із захворюваннями, як-от рак, і <u>створить</u> робочі місця та <u>залучить</u> інвестиції по всій країні.	1. Граматична заміна, синтаксична, модуляція 2. Описовий метод 3. Модуляція

<p>10.</p>	<p>My ministers will oversee <u>the fastest ever</u> increase in <u>public</u> funding for <u>research and development</u>, and pass legislation to establish an <u>advanced</u> research agency</p>	<p>Мої міністри стежитимуть за перебігом <u>найшвидшого в історії</u> збільшення <u>фінансування</u> <u>досліджень</u> і ухвалять закони для створення агентства з наукових досліджень.</p>	<p>1. Модуляція 2. Опущення 3. Граматична зміна 4. Опущення</p>
<p>11.</p>	<p><u>Following the</u> <u>unprecedented</u> support provided to businesses during the pandemic, proposals will be brought forward <u>to</u> <u>create and support jobs</u> and improve regulation.</p>	<p><u>Слідами</u> <u>безпрецедентної</u> підтримки для бізнесу під час пандемії буде розроблено пропозиції щодо <u>створення та</u> <u>підтримки</u> <u>робочих</u> <u>місць</u>, а також щодо поліпшення бюрократичних процесів.</p>	<p>1. Морфологічна зміна 2. Калькування 3. Цілісне перетворення</p>
<p>12.</p>	<p>My government will strengthen the economic ties across the Union, <u>investing in</u> and <u>improving national infrastructure</u></p>	<p>Мій уряд посилить економічні зв'язки по всьому королівству завдяки <u>інвестиціям у</u> <u>національну</u> <u>інфраструктуру</u>.</p>	<p>1. Опущення</p>

13.	Proposals will be taken forward to transform connectivity by rail and business, and to extend 5G mobile coverage and gigabit-capable broadband.	Будуть розроблені пропозиції щодо реформи транспортних зв'язків за рахунок залізничного та <u>автобусного сполучення</u> , а також розширення мереж 5G і гігабітного широкосмугового інтернету.	1. Додавання
14.	<u>Legislation will support a lifetime skills guarantee to enable flexible access to high-quality education and training throughout people's lives</u>	Буде розроблено <u>законопроект, що надає доступ до освіти і тренінгів для британців протягом усього їхнього життя.</u>	1. Транспозиція 2. Цілісне перетворення
15.	Measures will be introduced to ensure that support for businesses <u>reflects the United Kingdom's strategic interests</u> and drives economic growth	Будуть представлені заходи, які забезпечать підтримку бізнесу, що <u>відповідає стратегічним інтересам Великої Британії</u> і забезпечує економічне зростання.	1. Транспозиція
16.	Laws will simplify procurement in the public sector	Будуть представлені закони, що спрощують бюрократію.	1. Цілісне перетворення

17.	Eight new free ports will create <u>hubs</u> for trade and help <u>regenerate communities</u>	Вісім нових вільних портів допоможуть створити торгові <u>центри і розвинути місцеві спільноти</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Модуляція 2. Модуляція 3. Конкретизація
18.	My government will ensure that the public finances are returned to a <u>sustainable path</u> once the economic recovery is secure	Мій уряд досягне того, що державні витрати повернуться до <u>балансу</u> після того, як буде досягнуто економічного відновлення.	1. Модуляція
19.	Measures will be brought forward to ensure the children have the best start in life, <u>prioritizing their early years</u>	Буде вжито заходів для того, щоб у дітей була можливість отримати кращий старт у житті, <u>приділяючи пріоритетну увагу їхньому ранньому дитинству.</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Додавання 2. Конкретизація
20.	My ministers will address <u>lost learning</u> during the pandemic and ensure every child has a high-quality education and <u>is able to</u> fulfill their potential	Мої міністри розв'яжуть проблему <u>втраченого навчання</u> через пандемію та переконаються, що кожна дитина має якісну освіту і <u>можливість</u> реалізувати свій потенціал.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Калькування 2. Граматична заміна

21.	My government will help <u>more people</u> to earn their own home while <u>enhancing the</u> rights of those who rent	Мій уряд допоможе <u>більшій кількості</u> <u>людей</u> заробити на власне житло, одночасно <u>захищаючи</u> права тих, хто орендує житло	1. Модуляція, додавання 2. Модуляція
22.	<u>Laws to modernize the planning system</u> so that more homes can be built will be brought forward, along with measures to end the practice of <u>ground rents</u> for newly sold properties	Будуть прийняті <u>закони, спрямовані на модернізацію системи планування</u> , щоб можна було будувати більше житла, а також заходи, спрямовані на припинення практики <u>орендної плати за землю для нових об'єктів нерухомості</u> , що продаються	1. Додавання 2. Транспозиція 3. Граматична заміна
23.	My ministers will establish in law, a new building safety regulator to ensure <u>that the tragedies of the past are never repeated</u>	Мої міністри законодавчо закріплять новий регулятор безпеки будівництва, <u>щоб гарантувано уникнути трагедій минулого</u> ,	1. Цілісне перетворення
24.	Measures will be brought forward to <u>address</u> racial and	Будуть запропоновані заходи для <u>подолання</u> расової та етнічної	1. Модуляція 2. Калькування

	ethnic disparities and ban <u>conversion therapy</u>	нерівності та заборони <u>конверсійної терапії</u>	
25.	Legislation will support the voluntary sector by reducing unnecessary bureaucracy and releasing additional funds for <u>good causes</u>	Буде ухвалено закони для підтримки волонтерського сектору і зниження непотрібної бюрократії в <u>благодійній галузі</u> , вивільнивши додаткові кошти на <u>добрі справи</u>	1. Додавання 2. Калькування \ *
26.	My government will invest in new <u>green industries</u> to create <u>jobs</u> , while protecting the environment	Мій уряд інвестуватиме в нові " <u>зелені</u> " галузі, щоб створювати <u>робочі місця</u> , захищаючи при цьому навколишнє середовище	1. Калькування 2. Конкретизація M A T
27.	The United Kingdom is <u>committed to achieving net-zero greenhouse gas emissions</u> by 2050, and will continue to lead the way internationally by hosting the <u>Cop26 Summit</u> in Glasgow	Сполучене Королівство <u>дотримується плану на зниження викидів парникових газів до нуля до 2050 року</u> і підтримуватиме ці зусилля на міжнародному рівні, приймаючи <u>саміт</u> у Глазго.	1. Модуляція, цілісне перетворення 2. Транспозиція 3. Калькування 4. Транслітерація

28.	Legislation will set binding environmental targets	Цілі щодо охорони довкілля буде встановлено на законодавчому рівні.	1. Цілісне перетворення, транспозиція
29.	Legislation will also be brought forward to ensure the <u>United Kingdom</u> has and promotes the highest standards of animal <u>welfare</u>	Також на законодавчому рівні буде встановлено обов'язкове зобов'язання <u>Великої Британії</u> щодо підтримання найвищих стандартів у <u>сфері поводження з тваринами.</u>	1. Цілісне перетворення 2. Конкретизація, додавання
30.	My government will strengthen and renewed democracy and the constitution	Мій уряд зміцнить і оновить <u>нашу</u> демократію та конституцію	1. Додавання
31.	Legislation will be introduced to ensure the integrity of elections, protect freedom of speech, and restore the balance of power between the executive, legislature, and the courts	Буде презентовано законопроект, який забезпечить чесність виборів, захист свободи слова та відновлення балансу влади між виконавчою, законодавчою та судовою <u>гілками влади</u>	1. Додавання, конкретизація
32.	My ministers will promote the strength	Мої міністри сприятимуть	1. Модуляція, конкретизація

	and integrity of the <u>Union</u>	зміцненню сили і єдність <u>королівства</u> .	
33.	<u>Measures will be brought forward to strengthen devolved government in Northern Ireland and address the legacy of the past</u>	<u>Буде вжито заходів</u> для посилення уряду Північної Ірландії та для захисту спадщини минулого.	1. Цілісне перетворення 2. Цілісне перетворення
34.	My government will introduce measures to increase the safety and security of <u>its</u> citizens.	Мій уряд презентує заходи для підвищення рівня безпеки та захисту громадян.	1. Опущення
35.	Legislation will increase sentences for the most serious and <u>violent offenders</u> and ensure the timely administration of <u>justice</u> .	Законодавство посилить покарання для тих, хто вчинив <u>найтяжчі і найжорстокіші</u> злочини і забезпечить своєчасне <u>правосуддя</u>	1. Граматична заміна 2. Конкретизація
36.	Proposals will be brought forward to <u>address violence</u> , including against women and girls, and to support victims.	Будуть висунуті пропозиції щодо <u>боротьби з насильством</u> , зокрема проти жінок і дівчат, та підтримки жертв.	1. Цілісне перетворення, конкретизація 2.
37.	Measures will be brought forward to	Будуть вжиті заходи для створення більш	1. Цілісне перетворення

	<p>establish a fairer immigration system that strengthens the United Kingdom's borders and deters criminals who facilitate dangerous and illegal <u>journeys</u>.</p>	<p>справедливої міграційної системи, яка зміцнить кордони Сполученого Королівства та стримуватиме злочинців, які організовують небезпечні та нелегальні <u>шляхи в'їзду в країну</u></p>	
38.	<p>My government will lead the way in ensuring internet safety for <u>all</u>, especially for children, whilst harnessing the benefits of a free, open, and secure internet.</p>	<p>Мій уряд очолить боротьбу за інтернет-безпеку, особливо для дітей, одночасно <u>використовуючи</u> переваги вільного, відкритого та захищеного інтернету.</p>	<p>1. Опущення 2. Додавання</p>
39.	<p>My ministers will provide our gallant armed services with the biggest <u>spending</u> increase in 30 years, taking forward their program of modernization <u>and reinforcing the United</u></p>	<p>Мої міністри забезпечать нашим доблесним збройним силам найбільше збільшення за останні 30 років, <u>збільшення фінансування</u>, яке дасть змогу <u>підтвердити відданість Великої Британії</u></p>	<p>1. Цілісне перетворення 2. Транспозиція</p>

	<u>Kingdom's commitment to NATO.</u>	<u>завданням НАТО і модернізувати збройні сили.</u>	
40.	My ministers will honor and strengthen the armed forces <u>covenant, placing it in law.</u>	Мої міністри поважатимуть і посилюватимуть <u>договір</u> щодо збройних сил, <u>надаючи йому статусу закону.</u>	1. Синонімічний переклад 2. Цілісне перетворення
41.	Measures will be introduced to provide national insurance contribution relief for <u>employers of veterans.</u>	Буде вжито заходів для того, щоб <u>наймачі</u> ветеранів отримували пільги при виплаті Національного страхування.	1. Транспозиція
42.	Legislation will be <u>introduced</u> to counter hostile activity by foreign <u>states.</u>	Буде <u>запроваджено</u> законодавство для протидії ворожій діяльності з боку іноземних <u>держав.</u>	1. Модуляція 2. Синонімічний переклад
43.	My ministers will implement the integrated review of security <u>defense development</u> and foreign policy.	Мої міністри проведуть комплексний огляд в галузі безпеки, <u>оборони, розвитку та міжнародних відносин.</u>	1. Опущення
44.	The <u>United Kingdom</u> will host the G7	<u>Велика Британія</u> прийматиме саміт G7 і	1. Синонімічний переклад

	summit and lead the global effort to <u>secure a robust economic recovery from the pandemic.</u>	очолить глобальні зусилля з <u>економічного відновлення після пандемії.</u>	2. Цілісне перетворення, опущення, узагальнення
45.	My ministers will deepen trade ties in the <u>Gulf</u> , Africa, and the Indo-Pacific.	Мої міністри посилять торговельні зв'язки в <u>Перській затоці</u> , Африці та Індійсько-Тихоокеанському <u>регіоні.</u>	1. Цілісне перетворення 2. Додавання
46.	My government will continue to <u>provide aid where it has the greatest impact</u> on reducing poverty and alleviating human suffering.	Мій уряд продовжить <u>надавати допомогу в справі</u> боротьби з бідністю та людськими стражданнями	1. Уникнення
47.	My government will <u>uphold</u> human rights and democracy across the world.	Мій уряд <u>захищатиме</u> права людини та демократію в усьому світі.	1. Модуляція
48.	It will <u>take forward</u> a global effort to get 40 million girls across the world into <u>school.</u>	Це <u>допоможе</u> глобальній програмі із забезпечення доступу 40 мільйонів дівчаток	1. Модуляція 2. Транспозиція, конкретизація

		до <u>шкільної освіти</u> по всьому світу.	
49.	Members of the <u>House of Commons</u> , estimates for the public services will be laid before you.	Члени <u>Палати</u> громад, кошторис державних послуг буде представлений вам.	1. Модуляція \ *
50.	My Lords and members of the House of Commons, <u>other measures will be laid before you.</u>	Мілорди і члени Палати громад, вам <u>будуть представлені інші заходи.</u>	1. Транспозиція, модуляція
51.	I pray that the blessing of <u>almighty</u> God may rest upon your councils.	Молюся, щоб благословення Бога перебувало на ваших радах.	2. Уникнення
52.	My Government's priority has always been to secure the United Kingdom's <u>departure</u> from the European Union on 31 October.	Пріоритетом мого уряду завжди було забезпечення <u>виходу</u> <u>Сполученого Королівства з Європейського Союзу</u> 31 жовтня.	Модуляція 2. Транспозиція
53.	My Government <u>intends</u> to work towards a <u>new</u> partnership with the European Union, based	Мій уряд має намір <u>створити</u> з ЄС нові партнерські відносини, засновані на принципах вільної	1. Модуляція 2. Конкретизація 3. Транспозиція 4. Калькування 5. Конкретизація

	on <u>free trade</u> and <u>friendly cooperation</u> .	торгівлі та <u>добросусідського співробітництва</u>	
54.	My Ministers will work to implement new regimes for <u>fisheries</u> , agriculture and trade, seizing the opportunities that arise from <u>leaving</u> the European Union.	Мої міністри введуть нові режими (<u>регулювання</u>) для <u>риболовецької галузі</u> , сільського господарства і торгівлі, використовуючи всі можливості, що відкриваються для нас <u>після виходу з ЄС</u>	1. Описовий метод 2. Додавання * 3. Модуляція
55.	An immigration bill, <u>ending</u> free movement, will <u>lay</u> the foundation for a fair, <u>modern and global immigration system</u> .	Новий закон про імміграцію <u>покладе край</u> свободі пересування і <u>закладе</u> основу справедливої, сучасної <u>імміграційної системи, що відповідає глобальним вимогам</u> .	1. Адаптація, модуляція 2. Адаптація 3. Цілісне перетворення
56.	My Government remains committed to ensuring that <u>resident</u> European citizens, who have <u>built their lives in</u> , and contributed so much to, the United	Мій уряд має намір зберегти право на проживання тут <u>громадян-резидентів</u> , які <u>пов'язали свою долю</u> зі Сполученим Королівством і	1. Конкретизація 2. Фразеологічний переклад 3. Уникнення

	Kingdom, <u>have the right to remain.</u>	зробили великий внесок в економіку країни	
57.	The bill will include measures that reinforce this commitment .	<u>Законопроект</u> <u>включатиме заходи,</u> <u>які посилять це зобов'язання.</u>	1. Дослівний переклад \ *
58.	<u>Steps will be taken to provide certainty, stability and new opportunities for the financial services and legal sectors.</u>	<u>Будуть вжиті заходи</u> для забезпечення впевненості, стабільності та нових можливостей для фінансових послуг та юридичних секторів.	1. Модуляція R G E F O R M A T
59.	My Government's new economic plan will be <u>underpinned</u> by a responsible fiscal strategy, investing in economic growth <u>while maintaining</u> the sustainability of the <u>public finances.</u>	Новий економічний план мого уряду буде <u>базуватися на</u> відповідальній фіскальній стратегії, яка інвестуватиме в економічне зростання, <u>зберігаючи при цьому</u> стійкість <u>державних фінансів.</u>	1. Модуляція 2. Транспозиція 3. Модуляція
60.	Measures will be brought forward to support and strengthen the <u>National Health Service</u> , its <u>workforce</u> and resources, enabling	Будуть впроваджені заходи для підтримки та підсилення <u>Національної служби охорони здоров'я</u> , її <u>кадрового складу</u> та	1. Адаптація 2. Модуляція 3. Модуляція 4. Конретизація

	it to <u>deliver</u> the highest quality care.	ресурсів, що дозволять забезпечити <u>надання медичної допомоги</u> найвищої якості.	
61.	New laws will be taken forward to help implement the <u>National Health Service's Long Term Plan</u> in England, and to establish an independent <u>body</u> to investigate serious healthcare incidents.	Будуть впроваджені нові закони, які допоможуть реалізувати <u>Довгостроковий план британської Національної служби охорони здоров'я</u> в, а також створити незалежний <u>орган</u> для розслідування серйозних інцидентів у сфері охорони здоров'я.	1. Конретизація, * траспозиція 2. Модуляція 3.
62.	My Government will bring forward proposals to reform <u>adult</u> social care in England to ensure dignity <u>in old age</u> .	Мій уряд висуне пропозиції щодо реформування соціальної допомоги <u>старшому поколінню</u> в Англії, щоб забезпечити гідне життя <u>для людей похилого віку</u> .	1. Конретизація 2. Цілісне перетворення
63.	My Ministers will continue work to reform the Mental	Мої міністри продовжать роботу над реформуванням	1. Модуляція 2. Додавання 3.

	Health Act to <u>improve</u> respect for, and care of, those receiving treatment.	Закону про психічне здоров'я, щоб <u>забезпечити повагу до людей, які отримують лікування</u> , та покращити догляд за ними.	
64.	My Government is committed to addressing violent crime, and to strengthening public confidence in the criminal justice system.	Мій уряд відданий боротьбі з жорсткими злочинами та зміцненню <u>довіри громадськості до системи кримінального правосуддя</u> .	<ol style="list-style-type: none"> 1. Транспозиція 2. Адаптація
65.	New sentencing laws will <u>see</u> that the most serious offenders <u>spend longer in custody</u> to reflect better the severity of their crimes.	Нові закони про покарання <u>передбачають</u> , що найтяжчі злочинці <u>перебуватимуть під вартою довше</u> , щоб <u>краще відобразити</u> тяжкість їхніх злочинів.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Модуляція 2. Транспозиція 3.
66.	Measures will be introduced to improve the <u>justice system's response to foreign national offenders</u> .	Будуть запроваджені заходи, спрямовані на покращення <u>реагування системи правосуддя на</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Транспозиція 2. Цілісне перетворення

		<u>іноземних</u> <u>правопорушників</u>	
67.	My Government will work to improve safety and security in prisons and to strengthen the rehabilitation of offenders.	Мій уряд працюватиме над покращенням охорони та безпеки у в'язницях, а <u>також над</u> посиленням реабілітації правопорушників.	1. Додавання \ * M E R G E F O
68.	A new duty will be placed on public sector <u>bodies</u> , ensuring they <u>work together</u> to <u>address</u> serious violence.	На органи держсектора буде покладено новий обов'язок - забезпечити їхню <u>спільну роботу з</u> <u>протидії</u> серйозному насильству.	1. Уникнення 2. Морфологічна заміна 3. Морфологічна заміна R M A T
69.	Police officers will be provided with the <u>protections</u> they need to <u>keep</u> the population safe.	Поліцейські будуть забезпечені засобами <u>індивідуального захисту</u> , <u>необхідними для забезпечення</u> безпеки населення.	1. Конретизація 2. Морфологічна заміна, уникнення
70.	They will also be awarded the power to arrest <u>individuals</u> who are wanted <u>by trusted international partners</u> .	Вони також отримають повноваження заарештовувати <u>осіб</u> , які розшукуються <u>міжнародними</u>	1. Модуляція 2. Адаптація, додавання

		<u>партнерами, яким довіряє країна.</u>	
71.	My Government will bring forward measures to protect <u>individuals</u> , families and their <u>homes</u> .	Мій уряд вживатиме заходів для захисту <u>людей</u> , сімей та їхніх <u>домівок</u> .	1. Модуляція 2. Модуляція \ *
72.	Legislation will transform the approach of the justice system and other agencies to victims of domestic abuse, and <u>minimize</u> the impact of divorce, particularly on children.	Законодавство змінить підхід системи правосуддя та інших органів до жертв домашнього насильства та <u>мінімізує</u> наслідки розлучення, особливо для дітей.	1. Калькування
73.	My Ministers will continue to <u>develop proposals</u> to improve <u>internet safety</u> , and will bring forward laws to implement new <u>building safety standards</u> .	Мої міністри продовжать <u>працювати над покращенням безпеки в Інтернеті</u> та запропонують закони для впровадження нових <u>стандартів будівельної безпеки</u> .	1. Цілісне перетворення 2. Додавання 3. Транспозиція
74.	My Ministers will ensure that all <u>young people</u> have access to an excellent education, unlocking their full potential and <u>preparing</u>	Мої міністри забезпечать усьому <u>молодшому поколінню</u> доступ до відмінної освіти, яка розкриє їхній потенціал і	1. Модуляція 2. Цілісне перетворення

	<u>them for the world of work.</u>	<u>зробить їх працездатними.</u>	
75.	My Government will take steps to make <u>work</u> fairer, introducing measures that will support those working hard.	Мій уряд зробить кроки, щоб зробити <u>умови праці</u> більш справедливими, запровадивши заходи, які підтримають тих, хто важко працює.	1. Конкретизація \ *
76.	To help people plan for the future, measures will be brought forward to provide simpler <u>oversight</u> of pensions savings.	Щоб допомогти людям планувати майбутнє, будуть запропоновані заходи для спрощення <u>контролю</u> за пенсійними заощадженням	1. Модуляція F O R M A T
77.	To protect people's savings for later life, new laws will provide greater powers to tackle irresponsible management of private pension <u>schemes</u> .	Щоб захистити заощадження людей у подальшому житті, нові закони нададуть більше повноважень для боротьби з безвідповідальним керуванням приватних пенсійних <u>програм</u> .	1. Модуляція
78.	To ensure that the benefits of a prospering economy reach every <u>corner</u> of the United Kingdom, my Ministers	Для того, щоб переваги процвітаючої економіки досягли кожного <u>регіону</u> Сполученого	1. Цілісне перетворення

	will bring forward a National Infrastructure Strategy.	Королівства, мої міністри запропонують Національну інфраструктурну стратегію.	
79.	This will set out a long-term vision to <u>improve</u> the nation's digital, transport and energy infrastructure.	У ньому буде викладено довгострокове бачення <u>покращення</u> цифрової, транспортної та енергетичної інфраструктури <u>країни</u> .	1. Морфологічна заміна 2. Додавання
80.	New legislation will help accelerate the delivery of fast, reliable and secure <u>broadband networks</u> to millions of homes.	Нове законодавство допоможе прискорити доставку швидкого, надійного та безпечного <u>високошвидкісного інтернету</u> в мільйони будинків.	1. Цілісне перетворення
81.	An aviation bill will provide for the effective and efficient management of the <u>United Kingdom's airspace</u> Air Traffic Management and	Авіаційний законопроект забезпечить ефективне та дієве управління <u>повітряним простором</u> <u>Сполученого Королівства</u> - <u>Законопроект про</u>	1. Калькування, тра нспозиція 2. Калькування

	Unmanned Aircraft Bill.	<u>управління</u> <u>повітряним рухом та</u> <u>безпілотні літальні</u> <u>апарат</u>	
82.	<u>Proposals on railway reform will be brought forward.</u>	<u>Будуть висунуті</u> <u>пропозиції щодо</u> <u>реформи залізниці.</u>	1. Транспозиція
83.	A white paper will be published to set out my Government's ambitions for unleashing regional potential in England, and to <u>enable</u> decisions that affect <u>local people</u> to be made at a local level.	Буде опублікована Біла книга, в якій будуть викладені <u>амбіції мого</u> <u>Уряду</u> щодо розкриття регіонального потенціалу Англії та <u>забезпечення</u> можливості прийняття рішень, які впливають на <u>місьцеве населення</u> , на місцевому рівні.	1. Транспозиція 2. Модуляція 3. Модуляція
84.	My Government is committed to establishing the United Kingdom as a <u>world-leader</u> in scientific capability and space technology.	Мій уряд прагне зробити Сполучене Королівство <u>світовим</u> <u>лідером</u> у галузі наукового потенціалу та космічних технологій.	4. Калькування
85.	Increased investment in science will be complemented by the development of a new funding <u>agency</u> , a more	Збільшення інвестицій у науку буде доповнене створенням нової фінансової <u>установи</u> , більш	1. Модуляція 2. Синонімічний переклад

	open visa system, and an <u>ambitious</u> national space strategy.	відкритою візовою системою та <u>масштабною</u> національною космічною стратегією.		*
86.	My Ministers remain committed to protecting and improving the environment for future generations.	Мої міністри залишаються відданими <u>справі</u> захисту та покращення довкілля для майбутніх поколінь.	1. Додавання	
87.	<u>For the first time</u> , environmental principles will be enshrined in <u>law</u> .	<u>Вперше</u> екологічні принципи будуть закріплені на законодавчому рівні.	1. Адаптація 2. Конкретизація	
88.	Legislation will also create new legally-binding <u>environmental improvement targets</u> .	Законодавство також встановить нові юридично обов'язкові <u>цілі щодо покращення стану довкілля</u> .	1. Адаптація, додавання	
89.	A new, <u>world-leading independent regulator</u> will be established in statute to scrutinize environmental policy and law, investigate complaints and take enforcement action.	Буде створено новий, <u>провідний у світі незалежний</u> регуляторний орган, який ретельно вивчатиме екологічну політику та законодавство, розслідуватиме скарги	1. Транспозиція, адаптація	

		та вживатиме примусових заходів.	
90.	Proposals will also be brought forward to promote and protect the welfare of animals, including banning imports from trophy <u>hunting</u> .	Також будуть висунуті пропозиції щодо просування та захисту добробуту тварин, включаючи заборону імпорту трофейної <u>мисливської продукції</u> .	1. Конкретизація \ *
91.	The integrity and prosperity of the union that binds the four nations of the <u>United Kingdom</u> is of the utmost importance to my Government.	Цілісність і процвітання союзу, який об'єднує чотири нації <u>Сполученого Королівства</u> , є надзвичайно важливими для мого уряду.	1. Калькування
92.	My Ministers will <u>bring forward measures</u> to support citizens <u>across all the nations</u> of the United Kingdom.	Мої міністри <u>запропонують заходи</u> для підтримки громадян у всіх <u>країнах</u> Сполученого Королівства.	1. Модуляція 2. Конкретизація
93.	My Government remains committed to working with all parties in Northern Ireland to support the return of devolved government	Мій уряд залишається відданим співпраці з усіма партіями в Північній Ірландії, щоб підтримати повернення децентралізованого	1. Цілісне перетворення

	and <u>to address the legacy of the past.</u>	уряду і <u>вирішити проблеми, пов'язані зі спадщиною минулого.</u>	
94.	My Government will <u>take steps</u> to protect the integrity of democracy and the electoral system in the United Kingdom.	Мій Уряд вживатиме заходів для захисту цілісності демократії та виборчої системи у Сполученому Королівстві.	1. Адаптація \ *
95.	My Government will continue to invest in our <u>gallant Armed Forces.</u>	Мій уряд продовжуватиме інвестувати в наші <u>доблесні Збройні Сили.</u>	1. Адаптація
96.	As the United Kingdom <u>leaves</u> the European Union, my Government will ensure that it continues to play a leading role in global affairs, defending its interests and promoting its values.	<u>Після виходу</u> Сполученого Королівства з Європейського Союзу мій уряд забезпечить, щоб воно продовжувало відігравати провідну роль у світових справах, захищаючи свої інтереси та просуваючи свої цінності.	1. Модуляція, Морфологічна заміна
97.	My Government will be at the forefront of efforts to solve the	Мій уряд буде в центрі зусиль, спрямованих на вирішення	1. Транспозиція, модуляція

	most complex <u>international security issues.</u>	найскладніших <u>питань міжнародної безпеки.</u>	
98.	It will champion global free trade and work alongside <u>international partners</u> to solve the <u>most pressing global challenges.</u>	Він відстоюватиме глобальну вільну торгівлю та працюватиме разом з <u>міжнародними партнерами</u> над вирішенням <u>найгостріших глобальних проблем.</u>	1. Модуляція 2. Цілісне перетворення \ *
99.	It will prioritize tackling climate change and ensuring that all girls have <u>access</u> to twelve years of quality education.	Пріоритетними завданнями будуть боротьба зі зміною клімату та забезпечення <u>доступу</u> всіх дівчат до дванадцятирічної якісної освіти.	1. Транспозиція Т
100.	Proposals will be brought forward to ensure that victims receive the support they need and <u>the justice they deserve.</u>	Будуть висунуті пропозиції для забезпечення того, щоб жертви отримали необхідну підтримку та правосуддя, <u>на яке вони заслуговують.</u>	1. Траспозиція, додавання

Додаток А

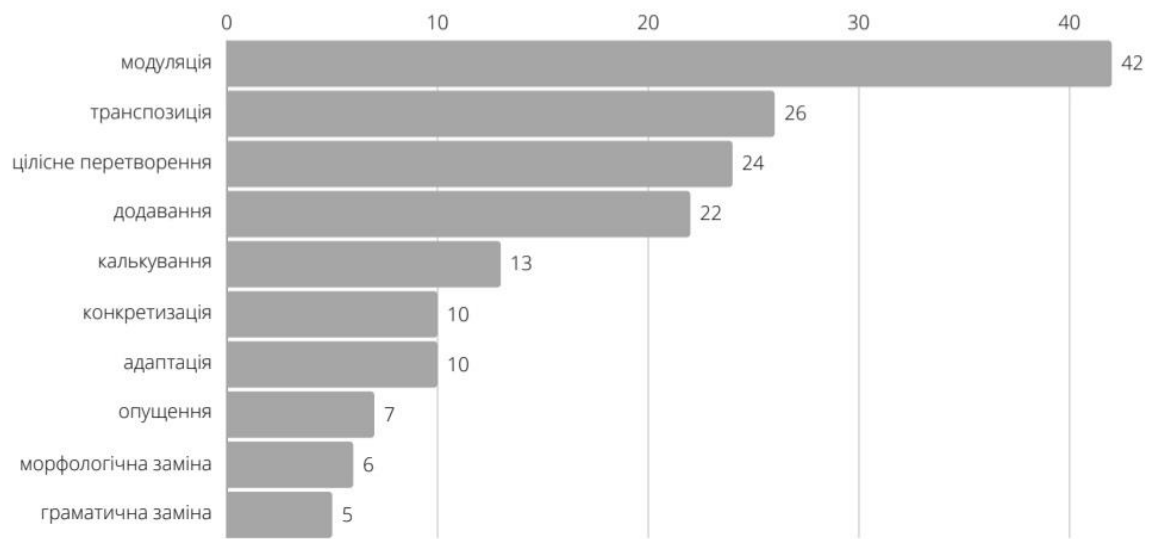

Рис.1 Графік показників перекладацьких трансформацій

The master's thesis is devoted to the analysis of the socio-cultural aspects of Elizabeth II's throne speeches in translation, in particular, attention is focused on the problems of translating realities and facts that will be difficult for people from other countries, especially Ukrainian speakers, to understand.

The theoretical basis of the problem under study includes the analysis of the structure and functions of the throne speeches, as well as the study of their impact on the audience. The author analyzes the linguistic factors that influence the formation of verbal complexes in political speeches. The stages at which these combinations of words appear are studied, as well as the functions they perform during a communicative act in a political context. The qualifying work also focuses on the materials of various scholars, such as Theun A. van Dijk, Jürgen Habermas, Roland Barthes, Michel Foucault, Norman Furlow, Pierre Serio, Oleksandr Baranov, Oles Sheygal, and Georgiy Pocheptsov.

In particular, the qualification work examines the options for translating royal speeches and statements using translation transformations to achieve translation adequacy. The socio-cultural aspects of the translation of the speeches of the throne are highlighted.

The relevance of the research topic is high, as it continues to attract the attention of scholars. Speeches from the throne are an integral part of political discourse; they are not only an annual highlight of the agenda, but also have a certain emotional impact on the people.

The purpose of the study is to describe the socio-cultural peculiarities of translating Elizabeth II's speeches from the throne, as well as to present ways of adequate translation taking into account the cultural and linguistic features of the source and target languages.

The subject of the study is the concept of throne speeches in the aspect of socio-cultural concept. The object of the study is the annual throne speeches.

In the course of the research, a large number of information sources in the form of political speeches, as well as theoretical sources and scientific articles on the topic

of throne speeches and the use of certain translation transformations were used.

The research methods used are stylistic and discourse analysis.

In the course of the study, 100 (one hundred) sentences from the throne speeches of Queen Elizabeth II were used as illustrative material. The theoretical and practical value of the object of study lies in the theoretical aspects and views of scholars on the problem described in the qualification work.

The practical value of the work lies in the confirmation of the theoretical foundations in the form of analyzed sentences, which revealed how the use of translation transformations, in particular transcoding, lexical-grammatical and lexical-semantic, affects the reproduction of throne speeches in the target language.

The dissertation consists of an introduction, three chapters, a list of references and illustrative material, conclusions and an appendix containing one hundred (100) analyzed sentences from the throne speeches of Queen Elizabeth II, which is the actual material of the study. The introduction defines the essence of the research problem and its significance. Each chapter is divided into subsections.

The first chapter is theoretical and consists of three subsections. The first subsection is devoted to the study of the throne speeches as a linguistic phenomenon. The second subsection deals with the problems of translating speeches from the throne. The third subsection describes the peculiarities of translation, namely translation using translation transformations. The second section is analytical. It describes the sociocultural aspects of Elizabeth II's throne speeches and lexical and grammatical aspects (subsection 1), the structural models of Elizabeth II's throne speeches (subsection 2), and the pragmatic functions of throne speeches (subsection 3), and provides examples from the throne speeches.

The third section is a practical analysis of one hundred examples of illustrative material from Queen Elizabeth II's speeches from the throne. The focus is on translation transformations that affect the transfer of meaning from the source language to the target language. The conclusions are the logical conclusion of the study and emphasize the most important theses and present the results of the research.